Aannemingsbedrijf
van der Lee
Bruchem

CO_2-PRESTATIELADDER 4.0 | TREDE 3

CO_2-dossier en verslag 2025

Energie- en CO_2-managementsysteem | CO_2-Prestatieladder 4.0 - Trede 3

Basisjaar 2025

Versie 4.0 | 4 september 2026 | Publicatieversie

Vakmanschap, samenwerking en aantoonbare reductie in de volledige bedrijfs- en waardeketen.

Vlierdseweg 2, 5314 KD Bruchem | 0418 642 465 | info@vanderleebruchem.nl

DOCUMENTPROFIEL

CO_2-dossier en verslag 2025

Documentkenmerk	Vastlegging
Organisatie	Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V.
Vestiging	Vlierdseweg 2, 5314 KD Bruchem
Normkader	CO_2-Prestatieladder Handboek versie 4.0, Trede 3
Basisjaar	2025
Documentdatum	4 september 2026
Versie	4
Reikwijdte	Organisatiebrede CO_2- en energiesturing, scope 1, scope 2, scope 3, OBE, invalshoeken A-D en PDCA-borging.

Managementconclusie
De basisjaaruitstoot bedraagt 10.492,52 tCO_2e. Scope 3 upstream is met 8.613,33 tCO_2e het grootste stuurgebied. De CO_2-plafonds zijn 9.180,96 tCO_2e in 2029 en 6.295,51 tCO_2e in 2035; uiterlijk in 2050 is het einddoel 0 tCO_2e. Het finale energieverbruik daalt van 30.723,87 GJ in 2025 naar maximaal 29.802,15 GJ in 2029 en 27.651,48 GJ in 2035.

Van der Lee in één oogopslag

Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. is een familiebedrijf in de Grond-, Weg- en Waterbouw. Vanuit Bruchem werkt de organisatie landelijk voor onder meer waterschappen, provincies, gemeenten en aannemers. Korte lijnen tussen directie, projectleiding en uitvoering ondersteunen een praktische, veilige en doelmatige projectaanpak. De kernactiviteiten zijn grondwerkzaamheden, oeverconstructies, baggerwerkzaamheden, groenonderhoud, transport en waterbodemsanering.

Bedrijfsmijlpalen in verduurzaming. In 2021 nam Van der Lee de eerste elektrische MAN-vrachtwagen in gebruik. Sinds 2023 levert de eigen windmolen op het terrein groene energie; de energie-infrastructuur wordt verder benut voor laden en elektrificatie.

10.492,52	8.613,33	9.180,96	6.295,51
TCO_2E TOTAAL 2025	TCO_2E SCOPE 3 UPSTREAM	MAXIMUM 2029	MAXIMUM 2035

Reken- en rapportagegrens
Het totaal van 10.492,52 tCO_2e omvat scope 1, scope 2 market-based en scope 3 upstream. Scope 2 location-based (31,94 tCO_2e), downstreamemissies en overige biogene emissies (OBE) worden afzonderlijk beoordeeld en niet gebruikt om de absolute reductiedoelen te verlagen.

Inhoud en leeswijzer

De hoofdstukken volgen het normkader en de praktische besturing van Van der Lee.

01	4 Context van de organisatie
02	5 Leiderschap
03	6 Planning
04	7 Ondersteuning
05	8 Uitvoering
06	9 Evaluatie van de prestaties
07	10 Verbetering
08	Invalshoek A - Inzicht
09	3.A.1 De organisatie heeft kwantitatief inzicht in het eigen energieverbruik
10	3.A.2 De organisatie heeft kwantitatief inzicht in haar scope 1-, scope 2-, scope 3-emissies en OBE
11	3.A.3 Inzicht in organisatieactiviteiten en de uitstoot van deze activiteiten
12	3.A.4 Impact- en invloedanalyse
13	3.A.5 Inzicht in waardeketens en strategieën naar nul CO_2-uitstoot in 2050
14	Invalshoek B - Reductie
15	3.B.1 Klimaattransitieplan voor alle activiteiten
16	3.B.2 Plan van aanpak voor korte termijn
17	3.B.3 Voortgang en realisatie
18	Invalshoek C - Communicatie
19	3.C.1 Sleutelpersonen op de hoogte
20	3.C.2 Actieve bijdrage sleutelpersonen
21	3.C.3 Communicatieplan
22	3.C.4 Toetsing klimaattransitieplan door onafhankelijke deskundige
23	Invalshoek D - Samenwerking
24	3.D.1 Analyse kennis- en samenwerkingsbehoefte
25	3.D.2 Inventarisatie mogelijkheden
26	3.D.3 Aangaan samenwerking
27	3.D.4 Dragende rol in samenwerking
28	3.D.5 Dialoog over klimaattransitieplan met organisatie in de waardeketen

4 Context van de organisatie

Dit hoofdstuk legt de organisatorische grens, omvang, projecteisen, wettelijke kaders en de inrichting van het energie- en CO_2-managementsysteem vast.

De contextbepaling vormt het bestuurlijke vertrekpunt van het managementsysteem. Van der Lee koppelt de juridische en operationele afbakening daarom rechtstreeks aan de werkelijke aansturing van projecten, materieel, inkoop, energie en emissies. Zo wordt voorkomen dat relevante stromen buiten de rapportage blijven of dat emissies dubbel worden opgenomen.

De uitwerking in dit hoofdstuk wordt ondersteund door het afzonderlijke Aanvullend norm- en bewijsdossier. Dat werkdocument bevat de jaarlijkse boundaryreview, de bewijscheck voor de organisatieomvang, het compliance-register, het projectregister en de autorisatie- en publicatiebewijzen.

4.1 De organisatorische grenzen

De boundary wordt minimaal jaarlijks en bij iedere wezenlijke wijziging opnieuw vastgesteld. De review omvat het juridisch organogram, de A&C-analyse, de status van Gebr. Verlouw B.V., eventuele holdings of stichtingen, de eigendom en besturing van materieel, gehuurde kapitaalgoederen en de verdeling van zeggenschap in combinatieprojecten.

Bij twijfel wordt niet uitsluitend naar facturatie gekeken. Doorslaggevend is welke juridische entiteit operationeel beleid kan vaststellen, werkmethoden kan voorschrijven en het energie- of brandstofgebruik kan beïnvloeden. De uitkomst wordt door de directie geautoriseerd en opgenomen in het herberekeningslog wanneer de wijziging gevolgen heeft voor het basisjaar of de emissie-inventaris.

Voor Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. zijn de organisatorische grenzen vastgesteld om te bepalen welke juridische entiteiten geheel of gedeeltelijk binnen het toepassingsgebied van het energie- en CO_2-managementsysteem vallen. Uitgangspunt is dat geen relevante CO_2-emissies worden uitgesloten van entiteiten, activiteiten, activa of projectconstructies waarop Van der Lee feitelijke invloed of operationele zeggenschap heeft. Binnen de CO_2-Prestatieladder mogen uitsluitend juridische entiteiten worden meegenomen; afdelingen, vestigingen of handelsnamen zonder eigen rechtspersoonlijkheid vallen niet zelfstandig onder de organisatorische grens.

Voor deze 4.0-set wordt gekozen voor de laterale methode in combinatie met operational control als consolidatiebenadering. Deze keuze sluit aan op de feitelijke aansturing van projecten, materieel, medewerkers, inkoop, brandstoffen, energieverbruik, werfactiviteiten en emissies vanuit Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. De operationele sturing ligt bij de werkmaatschappij die projecten voorbereidt, uitvoert en de inzet van eigen en ingehuurd materieel bepaalt. De organisatorische grens wordt daarom niet administratief vanuit een eventuele hoogste concernlaag bepaald, maar vanuit de entiteit waar de feitelijke CO_2-sturing plaatsvindt.

De Van der Lee-bronnen benoemen Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. als certificaathouder en operationele hoofdentiteit. Daarnaast wordt Gebr. Verlouw B.V. in historische bronstukken genoemd als dochteronderneming die economisch niet actief is. Uitsluiting van een dergelijke entiteit is alleen verdedigbaar wanneer jaarlijks wordt bevestigd dat geen activiteit, facturatie, activa, energieverbruik, emissie of operationele sturing aanwezig is. Eventuele holding-, stichting- of concernrelaties worden jaarlijks via de AC-analyse en het juridisch organogram beoordeeld.

Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. is de hoofdentiteit en certificaathouder voor dit dossier.

De vestiging is Vlierdseweg 2, 5314 KD Bruchem, met kantoor, werf, werkplaats, opslag, materieel en brandstofvoorzieningen.

Gebr. Verlouw B.V. wordt alleen buiten de boundary gehouden zolang de jaarlijkse beoordeling aantoont dat de entiteit economisch en operationeel niet actief is.

Concernrelaties die als A&C-leverancier kwalificeren, worden beoordeeld op opname binnen de organisatorische grenzen.

Wijzigingen in entiteiten, activa, combinatieprojecten, inhuurconstructies of operationele zeggenschap leiden tot herbeoordeling van de boundary.

De organisatorische grenzen worden minimaal jaarlijks beoordeeld op actualiteit. Bij wezenlijke wijzigingen, zoals wijziging in concernstructuur, overname, verkoop, activering van een slapende entiteit, wijziging in materieeleigendom of een andere consolidatiebenadering, wordt de afbakening opnieuw vastgesteld en onderbouwd. De uitkomst wordt vastgelegd in het boundarymemo, de AC-analyse en de directiebeoordeling.

4.1.1 Methode 1: de top-down methode

De top-down methode gaat uit van een volledig organogram waarin alle juridische entiteiten zijn opgenomen die direct of indirect eigenaar zijn van, of eigendom zijn van, de entiteiten waarvoor certificering wordt beoogd. Binnen deze methode wordt de entiteit bovenaan het organogram als hoofdentiteit beschouwd. Vervolgens wordt op basis van de gekozen consolidatiebenadering bepaald welke entiteiten geheel of gedeeltelijk binnen de organisatorische grenzen vallen. De CO_2-Prestatieladder geeft aan dat de combinatie van top-down en operational control in veel gevallen de voorkeur heeft. Wanneer hiervan wordt afgeweken, moet die keuze gemotiveerd en jaarlijks controleerbaar blijven.

Voor Van der Lee zou toepassing van een zuivere top-down methode alleen passend zijn wanneer de hoogste juridische entiteit ook de relevante operationele sturing heeft over projecten, materieel en emissiebronnen. De beschikbare broninformatie wijst

echter op operationele aansturing vanuit Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. zelf. Omdat juist deze entiteit de projecten uitvoert, het materieel inzet, de inkoop beïnvloedt en het energie- en CO_2-management organiseert, sluit de laterale methode beter aan op de feitelijke organisatie van het CO_2-managementsysteem.

4.1.2 Methode 2: de laterale methode

De laterale methode maakt het mogelijk om een hoofdentiteit te kiezen op een lager niveau in het organogram. Deze methode is bedoeld voor situaties waarin de operationele aansturing ligt bij een werkmaatschappij of andere juridische entiteit die niet noodzakelijkerwijs bovenaan de juridische structuur staat. Voorwaarde is dat met een AC-analyse wordt onderbouwd dat geen relevante concernrelaties onterecht buiten de organisatorische grenzen worden gehouden.

Voor Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. wordt deze methode toegepast. De hoofdentiteit is Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. De AC-analyse wordt jaarlijks uitgevoerd op basis van leveranciers en crediteuren tot ten minste 80% van de inkoopwaarde. Leveranciers die tegelijk concernrelatie zijn, kwalificeren als A&C-leverancier en worden beoordeeld op opname binnen de boundary. Na opname of uitsluiting van dergelijke relaties wordt de analyse herhaald wanneer dat nodig is, zodat geen materiële emissiestroom buiten het dossier blijft.

Hoofdentiteit. Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. is certificaathouder en operationele hoofdentiteit. De borging wordt aangetoond met Boundarymemo, organogram, directiebesluit.

Consolidatiebenadering. Binnen Van der Lee wordt dit uitgevoerd door operational control: emissies worden toegerekend aan de entiteit die beleid en operationele werkwijzen kan invoeren en uitvoeren. De borging wordt aangetoond met Emissie-inventaris, projectdossiers, inkoop- en brandstofregistratie.

Gebr. Verlouw B.V. Binnen Van der Lee wordt dit uitgevoerd door alleen buiten de boundary wanneer jaarlijks aantoonbaar is dat de entiteit economisch en operationeel niet actief is. De borging wordt aangetoond met Jaarlijkse bevestiging in boundaryreview.

A&C-analyse. Binnen Van der Lee wordt dit uitgevoerd door jaarlijks op basis van crediteuren/leveranciers tot 80% van de inkoopwaarde; concernrelaties worden expliciet beoordeeld. De borging wordt aangetoond met AC-analyse 2025 en opvolgende jaren.

Combinatieprojecten. Binnen Van der Lee wordt dit uitgevoerd door per project te beoordelen of operational control, verdeelsleutel of equity share nodig is voor volledige emissie-opname. De borging wordt aangetoond met Projectstartformulier en projectdossier.

4.1.3 Consolidatiebenaderingen bij gehuurde kapitaalgoederen en combinatieprojecten

Binnen de CO_2-Prestatieladder moet de organisatie naast de methode voor afbakening ook een consolidatiebenadering kiezen: equity share, operational control of financial control. Van der Lee hanteert operational control. Dit betekent dat emissies worden toegerekend aan de entiteit die de bevoegdheid heeft om beleid en operationele werkwijzen in te voeren en uit te voeren. Deze keuze is relevant voor eigen materieel, gehuurd materieel, inhuur van kranen en vrachtwagens, varend of drijvend materieel, tijdelijke projectvoorzieningen en combinatieprojecten.

Voor gehuurde kapitaalgoederen schrijft de norm aanvullend voor dat deze altijd moeten worden geconsolideerd op basis van operational control, ook wanneer een organisatie in algemene zin voor een andere consolidatiebenadering zou hebben gekozen. Wanneer niet direct duidelijk is welke partij de meeste operationele controle heeft, geldt dat de partij die de brandstof- of elektriciteitsrekening betaalt, wordt aangemerkt als de partij met de meeste operationele controle. Binnen Van der Lee is dit relevant voor ingehuurde kranen, schuifboten, vrachtwagens, rijplaten, pompen, pontons, duwboten en ander projectmaterieel.

Voor combinatieprojecten geldt dat per project wordt beoordeeld of de gekozen afbakening leidt tot volledige en verdedigbare opname van de projectemissies. Als door toepassing van operational control een significant deel van energieverbruik of emissies buiten de grenzen van alle combinanten zou vallen, wordt een aanvullende verdeelsleutel of equity share-benadering toegepast. De keuze wordt vooraf vastgelegd in het projectdossier en achteraf geëvalueerd op basis van werkelijke verbruiken.

4.2 Vaststellen van de omvang van de organisatie

De kwalificatie als kleine organisatie wordt jaarlijks met primaire stukken bevestigd. Minimaal worden het FTE-overzicht, de definitieve omzet en, zodra beschikbaar, het balanstotaal uit de jaarrekening gearchiveerd. De conclusie en de daaruit volgende vrijstellingen voor 3.C.4 en 3.D.4 worden expliciet in een directiebesluit opgenomen.

Wanneer Van der Lee in een later jaar niet langer aan ten minste twee van de drie criteria voor een kleine organisatie voldoet, vervallen de vrijstellingen vanaf de toepasselijke beoordelingsperiode.

Voor Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. is de omvang van de organisatie vastgesteld conform paragraaf 4.2 van de CO_2-Prestatieladder 4.0 Trede 3. De omvang wordt beoordeeld aan de hand van personeelsomvang, jaaromzet en balanstotaal. Een organisatie wordt als klein aangemerkt wanneer zij over het voorgaande jaar aan ten minste twee van deze drie criteria voldoet. De exacte financiële drempelwaarden zijn niet opgenomen in deze publicatieversie.

De beschikbare broninformatie noemt circa 15 FTE / 22 medewerkers en bevestigt dat Van der Lee ook aan het omzetcriterium voor een kleine organisatie voldoet. Exacte omzet- en balanstotaalwaarden zijn uitsluitend in de interne auditset en de

jaarrekening opgenomen. Het balanstotaal is voor de conclusie niet doorslaggevend zolang twee criteria aantoonbaar worden gehaald, maar blijft onderdeel van het primaire auditbewijs.

FTE. Beschikbare broninformatie: Circa 15 FTE / 22 medewerkers. De conclusie is dat voldoet aan criterium klein.

Omzet. Beschikbare broninformatie: de exacte waarde is niet opgenomen in deze publicatieversie. De conclusie is dat aan het omzetcriterium voor een kleine organisatie wordt voldaan.

Balanstotaal. Beschikbare broninformatie: Nog als jaarrekeningbewijs toe te voegen. De conclusie is dat niet nodig voor de conclusie zolang FTE en omzet aantoonbaar voldoen.

Vrijstellingen. Beschikbare broninformatie: Bij kleine organisatie zijn 3.C.4 en 3.D.4 niet van toepassing. De conclusie is dat vrijstelling jaarlijks expliciet vastleggen.

Op basis hiervan wordt geconcludeerd dat Van der Lee binnen het kader van de CO_2-Prestatieladder 4.0 Trede 3 als kleine organisatie kan worden aangemerkt. Dit betekent dat de vrijstellingen voor 3.C.4 en 3.D.4 van toepassing zijn, mits de omvang jaarlijks opnieuw wordt bevestigd met HR-, omzet- en waar beschikbaar balansgegevens.

4.3 Eisen aan projecten

De projectprocedure is altijd actief, ook in een jaar waarin geen project met gunningsvoordeel wordt uitgevoerd. Bij iedere tender en contractbeoordeling wordt geregistreerd of de CO_2-Prestatieladder een rol heeft gespeeld, welke trede of projectspecifieke informatie wordt gevraagd en of aanvullende eisen gelden voor emissieloos materieel, MKI, SEB, energie of ketendata.

Bij kwalificerende projecten wordt bij de start een dossier geopend, bij meerjarige projecten minimaal jaarlijks voortgang vastgelegd en bij afronding een eindevaluatie opgesteld. De projectinformatie blijft herleidbaar naar liters, kWh, draaiuren, tonnages, transportafstanden, inhuur, verwerkingsroutes, maatregelen en besluiten. Waar de norm dat vraagt, worden de stukken aantoonbaar met de opdrachtgever, de certificerende instelling en via Mijn CO_2-Prestatieladder gedeeld.

Van der Lee voert projecten uit in grond-, weg- en waterbouw, baggerwerkzaamheden, oeverconstructies, groenonderhoud, transport en waterbodemsanering. Projecten kunnen plaatsvinden voor waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten en andere publieke of private opdrachtgevers.

Voor elk project wordt bij tender, contractbeoordeling of projectstart vastgesteld of het project kwalificeert als CO_2-Prestatieladderproject of dat de opdrachtgever projectmatige CO_2-informatie vraagt. Wanneer dat het geval is, wordt een afzonderlijk projectdossier geopend. Dit dossier bevat de projectgrenzen, projectactiviteiten, verwachte energiestromen, scope 1-, scope 2- en relevante scope 3-aspecten, OBE-status, maatregelen, communicatie en voortgang. Bij meerjarige projecten wordt minimaal jaarlijks een voortgangsrapportage toegevoegd; bij afronding wordt een evaluatie gemaakt met werkelijke verbruiken, maatregelen, afwijkingen en leerpunten.

Projectmoment	Verplichting / werkwijze	Registratie
Tender / contractbeoordeling	Bepalen of sprake is van CO_2-Prestatieladderproject, gunningsvoordeel of contractuele CO_2-eis.	Tenderdossier, contractbeoordeling, projectstartformulier.
Projectstart	Projectgrenzen, energiestromen, maatregelen, project-key person en communicatie bepalen.	Projectdossier CO_2-Prestatieladderproject.
Uitvoering	Liters, kWh, tonnages, transport, inhuurdata, maatregelen en afwijkingen monitoren.	Facturen, registraties, projectoverleg, leveranciersopgaven.
Jaarlijkse review	Voortgang bij meerjarige projecten actualiseren en delen waar vereist.	Voortgangsrapportage project.
Afronding	Eindevaluatie met gerealiseerde verbruiken, reducties, afwijkingen en leerpunten.	Projectevaluatie en bewijs van deling.
Publicatie / deling	Projectinformatie delen met opdrachtgever en certificerende instelling via Mijn CO_2-Prestatieladder wanneer de norm dat vereist.	Portaalbewijs, e-mailbevestiging, uploadchecklist.

4.4 Inzicht in wettelijke verplichtingen

Het compliance-proces bestaat uit identificeren, beoordelen, vertalen naar beheersmaatregelen, toewijzen van eigenaarschap en controleren van naleving. De jaarlijkse review omvat niet alleen bestaande verplichtingen, maar ook aangenomen of aangekondigde regelgeving die de planning van materieel, energie, transport, bodem- en baggerstromen kan beïnvloeden.

Vrijwillige kaders en contracteisen worden apart herkenbaar gehouden. Zij kunnen wel degelijk bindend zijn binnen een project, maar worden niet als wet gepresenteerd. Afwijkingen of onzekerheden worden opgenomen in het risico- en kansenregister en zo nodig als CAPA behandeld.

Van der Lee heeft inzicht nodig in toepasselijke wettelijke verplichtingen op het gebied van energiebesparing, duurzame energie, CO_2-reductie, milieubeheer, afvalstoffen, bodem, transport, varend materieel en projecteisen. De CO_2-Prestatieladder verlangt dat de organisatie relevante nationale en internationale wet- en regelgeving identificeert, beoordeelt en meeneemt in beleid, doelstellingen en uitvoering. Ook aangenomen wetgeving die nog niet volledig in werking is getreden moet worden gevolgd wanneer die relevant kan worden voor projecten of bedrijfsvoering.

Binnen Van der Lee wordt aangesloten op het bestaande compliance-overzicht voor het KAM-/VGM-systeem. Voor versie 4.0 is dit register aangevuld met CO_2- en energiegerichte verplichtingen. Vrijwillige normen, certificeringen en opdrachtgeverseisen blijven relevant als beheersinstrument, maar worden niet als wettelijke verplichting gepresenteerd. De actualisatie wordt minimaal jaarlijks uitgevoerd en de uitkomst wordt meegenomen in risicoanalyse, plan van aanpak, interne audit en directiebeoordeling.

Verplichting / kader	Relevantie voor CO_2- en energiebeheer	Bewijs en eigenaar
Omgevingswet en Besluit activiteiten leefomgeving	Milieuaspecten van inrichting, brandstoffen, opslag, emissies, projectlocaties en werkzaamheden.	KAM/VGM; centraal compliance-register.
Regeling bodemkwaliteit / PFAS-kader / overgangsrecht bodem	Toepassing, verwerking en nuttige bestemming van grond en baggerspecie.	Projectdossiers, keuringsbewijzen, verwerkingsroutes.
Wet- en regelgeving afvalstoffen / VIHB	Inzameling, vervoer, handel en verwerking van afvalstoffen, baggerspecie en grondstromen.	VIHB-registratie, begeleidingsbrieven, afval- en verwerkingsbonnen.
Binnenvaartwet en transportregelgeving	Veilige inzet van schuifboten, pontons, duwboten, transport en logistiek.	VGM/KAM, materieelbeheer, projectdossiers.
Arbeidstijdenwet / rij- en rusttijden / Code 95	Planning van chauffeurs, transport en materieelinzet; indirect relevant voor efficiënte logistiek.	HR/transportplanning.
Energiebesparings- en duurzame-energieverplichtingen	Jaarlijkse toets of vestiging of projecten onder informatieplicht, EML, EED of andere actuele energieverplichtingen vallen.	KAM/administratie; jaarlijkse toets.
Aanbestedings- en projecteisen opdrachtgever	CO_2-Prestatieladder, emissieloos materieel, MKI, SEB, projectrapportage of emissie-eisen kunnen contractueel verplicht zijn.	Projectregister, contractbeoordeling, projectdossier.

4.5 Energie- en CO_2-managementsysteem

Het managementsysteem bestaat uit een samenhangende documenthiërarchie. Dit CO_2-dossier beschrijft de governance en de normdekking; het Klimaattransitieplan beschrijft doelen, strategie en maatregelen; de Waardeketenanalyse verdiept Baggerwerken; en het Aanvullend norm- en bewijsdossier bevat de uitvoeringsbewijzen, registers, autorisaties, checklists en open acties.

De werking wordt niet alleen beoordeeld op aanwezigheid van documenten. Van der Lee beoordeelt ook of gegevens tijdig beschikbaar zijn, maatregelen daadwerkelijk worden uitgevoerd, sleutelpersonen bijdragen, ketenafspraken worden nagekomen en afwijkingen aantoonbaar tot een structurele verbetering leiden.

Binnen Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. wordt het energie- en CO_2-managementsysteem ingericht als een integraal en beheerst onderdeel van de organisatie. Het systeem is opgesteld, geïmplementeerd en wordt onderhouden in lijn met de eisen van de CO_2-Prestatieladder versie 4.0, Trede 3. Daarmee is het systeem niet uitsluitend een administratief dossier, maar een sturingsinstrument voor energieverbruik, brandstoftransitie, datakwaliteit, reductie, communicatie, samenwerking en projectbeheersing.

Het systeem omvat beleid, organisatorische afbakening, vaststelling van de organisatieomvang, wettelijke verplichtingen, emissie-inventarisatie, energiebalans, energiebeoordeling, scope 3-analyse, OBE-status, activiteitenanalyse, impact- en invloedanalyse, klimaattransitieplan, plan van aanpak, monitoring, interne audits, directiebeoordeling, corrigerende maatregelen, publicatie en projectdossiers. De onderliggende bijlagen, formats, registers en bronbestanden maken onlosmakelijk deel uit van het systeem, omdat daarin de werking, onderbouwing, actualiteit en herleidbaarheid worden aangetoond.

PDCA-stap	Proces	Output
Plan	Boundary, wettelijke verplichtingen, risico's/kansen, basisjaar, doelen, klimaattransitieplan en plan van aanpak vaststellen.	Beleid, doelenmatrix, plan van aanpak, projecttemplates.

PDCA-stap	Proces	Output
Do	Maatregelen uitvoeren: HVO-transitie, elektrificatie, windmolen/trafo, inhuurcriteria, baggertechniek, verwerking, communicatie.	Inkoopafspraken, projectregistraties, toolboxen, leveranciersafspraken.
Check	Halfjaarlijkse monitoring, datakwaliteitscontrole, interne audit, voortgangsverslag en projectevaluatie.	Voortgangsverslag, auditrapport, afwijkingenlog.
Act	Directiebeoordeling, corrigerende maatregelen, verbeterregister en herijking van doelen en maatregelen.	Besluitenlijst, CAPA-register, geactualiseerde documenten.

5 Leiderschap

De directie stelt beleid, doelen, verantwoordelijkheden en middelen vast en borgt dat CO_2-sturing onderdeel is van de reguliere bedrijfsvoering.

5.1 Leiderschap en betrokkenheid

De directie borgt dat CO_2-reductie niet als afzonderlijk KAM-project wordt behandeld, maar als onderdeel van investeringsbesluiten, projectkeuzes, inkoop, materieelbeleid en financiële planning. Besluiten over vertraging, budget, technische haalbaarheid of afwijking van de geplande route worden daarom op directieniveau vastgelegd.

Operationele taken kunnen worden gedelegeerd, maar de eindverantwoordelijkheid blijft bij de directie. De CO_2-verantwoordelijke rapporteert periodiek over prestaties, datakwaliteit, risico's, maatregelen, communicatie, samenwerking en open bewijsacties. Escalatie vindt plaats wanneer doelen of wettelijke verplichtingen in gevaar komen.

De directie van Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. neemt directe verantwoordelijkheid voor het energie- en CO_2-managementsysteem en voor de continue verbetering van de energie- en CO_2-prestaties. De directie stelt de organisatorische grenzen, het beleid, de doelstellingen, het klimaattransitieplan en het plan van aanpak vast en zorgt ervoor dat deze aansluiten op de strategische richting van de organisatie.

Het CO_2-management is geïntegreerd in projectvoorbereiding, uitvoering, inkoop, materieelbeheer, KAM/VGM, administratie en managementoverleg. De directie stelt middelen beschikbaar voor de externe audit, SKAO-bijdrage, dataverzameling, maatregelen, communicatie, samenwerking, portaalbeheer en uitvoering van het plan van aanpak. Gerrit Ploeg is benoemd als operationeel verantwoordelijke voor de CO_2-stuurcyclus en rapporteert aan de directie. De directie blijft eindverantwoordelijk voor besluitvorming, middelen en autorisatie.

De directie wijst een energie- en CO_2-managementteam aan. Dit team bestaat functioneel uit directie, CO_2-verantwoordelijke, administratie/finance, projectleiding, werkvoorbereiding, inkoop, materieelbeheer en KAM/VGM. De rolverdeling wordt jaarlijks bevestigd in het sleutelpersonenregister en bij wijzigingen in personeel of organisatie onmiddellijk aangepast.

Toepassingsgebied vastgesteld. Binnen Van der Lee is dit ingevuld door laterale methode met operational control; hoofdentiteit Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V.; jaarlijkse beoordeling van Gebr. Verlouw B.V. en eventuele concernrelaties. Het bewijs en de registratie bestaan uit boundary-paragraaf, AC-analyse, directiebesluit, publicatie op CO_2-Prestatieladderorganisatiepagina.

Beleid en doelen vastgesteld. Binnen Van der Lee is dit ingevuld door energie- en CO_2-beleid, langetermijn-, middellange- en kortetermijndoelen en plan van aanpak zijn in dit dossier opgenomen. Het bewijs en de registratie bestaan uit directieautorisatie, klimaattransitieplan, plan van aanpak.

Integratie bedrijfsprocessen. Binnen Van der Lee is dit ingevuld door CO_2-aspecten worden meegenomen in projectstart, werkvoorbereiding, inkoop, materieelinzet, transport, depotkeuze, baggertechniek en communicatie. Het bewijs en de registratie bestaan uit projectdossiers, inkoopcriteria, notulen, actielijsten.

Middelen beschikbaar. Binnen Van der Lee is dit ingevuld door capaciteit, budget en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in §7.1 en worden jaarlijks beoordeeld. Het bewijs en de registratie bestaan uit budget/ureninschatting, directiebeoordeling, investeringsplan.

Continue verbetering. Binnen Van der Lee is dit ingevuld door PDCA-cyclus met monitoring, interne audit, directiebeoordeling en corrigerende maatregelen. Het bewijs en de registratie bestaan uit auditrapport, directiebeoordeling, CAPA-register.

5.2 Energie- en CO_2-beleid

Het beleid bevat een expliciete verbintenis tot naleving van toepasselijke verplichtingen, beschikbaarheid van informatie en middelen, voortdurende verbetering van energie- en CO_2-prestaties en transparante communicatie. De doelhiërarchie is daarbij helder: eerst energie en emissies vermijden, vervolgens reduceren en verduurzamen, en pas daarna resterende technische beperkingen onderbouwd beheersen.

HVO blijft een overgangsmaatregel. De directe fossiele uitstoot, de biogene CO_2 en de duurzaamheid van de brandstof worden afzonderlijk verantwoord. Vermeden emissies of verwijderingen worden niet afgetrokken van scope 1, scope 2 of scope 3.

De directie stelt het volgende energie- en CO_2-beleid vast. Van der Lee wil haar energieverbruik en CO_2-uitstoot structureel reduceren binnen de eigen bedrijfsvoering, op projecten en in de waardeketen. Het beleid is gericht op nul CO_2-uitstoot voor scope 1, scope 2 en scope 3 uiterlijk in 2050, met aantoonbare tussendoelen en een plan van aanpak voor de korte termijn. Het basisjaar is 2025.

Het beleid bevat de verbintenis om te voldoen aan toepasselijke wettelijke verplichtingen voor energiebesparing, duurzame energie en CO_2-reductie, om informatie en middelen beschikbaar te stellen, om energie- en CO_2-prestaties continu te verbeteren en om intern en extern transparant te communiceren over doelstellingen, maatregelen, voortgang, waardeketenanalyse en samenwerking. HVO wordt behandeld als transitieroute en niet als eindoplossing. De eindrichting is beperking van energiegebruik,

fossielvrije uitvoering, emissieloos materieel waar technisch haalbaar, hernieuwbare elektriciteit en reductie van ketenemissies bij baggerwerken, oever-/beschoeiings-/kadewerken en overige projectactiviteiten.

Beleidselement	Concrete invulling
Strategische richting	CO_2-reductie wordt verbonden aan baggertechniek, transportafstand, nuttige toepassing van baggerspecie, materieelstrategie, inkoop, projectbeheersing en aanbestedingspositie.
Wettelijke verplichtingen	Het compliance-register wordt jaarlijks beoordeeld; relevante verplichtingen worden gekoppeld aan het CO_2-managementsysteem.
Beschikbare middelen	Directie stelt uren, budget, externe ondersteuning, auditcapaciteit en middelen voor uitvoering van maatregelen beschikbaar.
Communicatie	Het beleid wordt intern gecommuniceerd aan sleutelpersonen en medewerkers en extern via website, CO_2-Prestatieladderpagina, opdrachtgever- en leveranciersdialogen.
Beoordeling en actualisatie	Minimaal jaarlijks in de directiebeoordeling en tussentijds bij grote wijzigingen in boundary, activiteiten, wetgeving, datakwaliteit of technologie.

6 Planning

Risico's, kansen, doelen, maatregelen, termijnen en verantwoordelijken worden hier vertaald naar een beheersbaar plan.

6.1 Acties om risico's en kansen op te pakken

Risico's en kansen worden beoordeeld op waarschijnlijkheid, potentieel effect, beheersbaarheid en invloed op normconformiteit of doelrealisatie. De analyse bestrijkt zowel cijfermatige risico's, zoals ontbrekende brondata of onjuiste factoren, als operationele risico's, zoals netcongestie, beperkte beschikbaarheid van emissieloos materieel en contractuele beperkingen in bestekken.

Voor ieder materieel risico wordt een eigenaar, termijn, beheersmaatregel en effectiviteitscontrole vastgelegd. Kansen worden op dezelfde wijze behandeld, zodat innovatieve techniek, lokale toepassing van baggerspecie, efficiëntere logistiek en samenwerking niet vrijblijvend blijven.

De planning van het CO_2-managementsysteem is gebaseerd op risico's en kansen die de realisatie van de beoogde energie- en CO_2-prestaties kunnen beïnvloeden. De risico- en kansenanalyse wordt minimaal jaarlijks geactualiseerd en is input voor het plan van aanpak, het communicatieplan, de samenwerkingsagenda, de projectdossiers, het CAPA-register en de directiebeoordeling.

Risico / kans	Effect op CO_2-management	Actie / beheersmaatregel	Eigenaar
Datavolledigheid scope 1/2	Onjuiste footprint of onvolledige onderbouwing van brandstof, elektriciteit, verwarming en materieelinzet.	Facturen, tankpassen, meterstanden, projectregistraties en brandstofbonnen centraal borgen; steekproef in interne audit.	CO_2-verantwoordelijke / administratie
Scope 2 bewijsvoering	Onzekerheid over market-based factor, GvO's, stroometiket en eigen opwek.	Leverancier, contract, stroometiket, GvO-bewijs, windmolenmeterdata en laadstroom jaarlijks vastleggen.	Administratie / directie
Scope 3 en downstreammethodiek	Spend-based crediteurenanalyse geeft volledig globaal inzicht, maar activiteitlabels en downstreamactiviteitdata zijn nog onvoldoende verfijnd.	Alle crediteurregels blijven categoriseren; activiteitlabels standaard opnemen; prioriteit bij afval/baggerspecie, transport, inhuur, brandstof/energie en downstreamactiviteitdata.	CO_2-verantwoordelijke / inkoop / administratie
Downstreammethodiek	Downstreamcategorieën staan in de bronanalyse op 0; dit mag niet als afwezigheid van keteninvloed worden geïnterpreteerd.	Debiteurenrelaties blijven kwalitatief en financieel in beeld; activiteitdata verzamelen waar downstreamemissies materieel zijn.	Projectleiding / CO_2-verantwoordelijke
OBE	HVO-liters zijn zichtbaar, maar biogene CO_2 en vermeden emissies zijn nog niet afzonderlijk gekwantificeerd.	OBE apart rapporteren; alleen kwantificeren met liters, tonnages, verwerkingsroutes en onderbouwde referentiesituatie.	CO_2-verantwoordelijke
Netcapaciteit en elektrificatie	Beperking voor elektrisch materieel, laden en benutting van eigen windstroom.	Trafohuis, laadvensters, slim laden, tijdelijke opslag en projectgebonden laadoplossingen beoordelen.	Directie / materieelbeheer
Leveranciersafhankelijkheid	Reductie in scope 3 vraagt invloed op top-80% relaties en projectpartners.	CO_2-criteria in inkoop, leveranciersdialoog, data-uitvraag, HVO/elektrisch, emissieklasse en verwerkingsdata.	Inkoop / projectleiding
Kans: emissiearm baggeren	Grote reductiemogelijkheid in belangrijkste activiteit Baggerwerken.	Per relevant baggerproject techniek, transportafstand, depot/verwerker en nuttige toepassing meewegen.	Projectleiding / werkvoorbereiding

6.2 Doelstellingen en de planning om ze te bereiken

De absolute organisatiebrede CO_2-doelstellingen zijn leidend. De scope- en activiteitbudgetten zijn interne stuurwaarden die samen exact optellen tot het plafond, maar zij vervangen het totale doel niet. Relatieve indicatoren per omzet, spend, tonnage of kubieke meter worden gebruikt om veranderingen in productievolume en projectmix te verklaren.

De doelen worden aangepast wanneer een materiële boundary- of methodiekwijziging een herberekening van het basisjaar vereist. Een wijziging in de doelstelling zelf vraagt een directiebesluit, een transparante onderbouwing, een bijgewerkt klimaattransitieplan en communicatie aan relevante belanghebbenden.

Alle doelstellingen zijn opgesteld ten opzichte van basisjaar 2025. Voor deze herziening wordt het crediteurenbestand 2025 als leidende bron gebruikt voor de geactualiseerde scope-3-spend-screening, directe upstreamrelaties en activiteitentoerekening. De

opgenomen basisjaaruitstoot bedraagt 10.492,52 tCO_2e voor scope 1 + scope 2 market-based + gekwantificeerde upstream scope 3. OBE blijft separaat en wordt niet met de footprint verrekend.

Termijn	Doelstelling	Kwantitatieve waarde	Monitoring / evaluatie
Lange termijn 2050	Nul CO_2-uitstoot voor scope 1, scope 2 en scope 3.	0 tCO_2e uiterlijk 2050.	Driejaarlijkse herziening klimaattransitieplan; jaarlijkse voortgang.
Middellange termijn 2035	Totale reductie scope 1 + scope 2 market-based + upstream scope 3.	40% reductie t.o.v. 2025: maximaal 6.295,51 tCO_2e.	Jaarlijkse footprint en voortgangsverslag.
Middellange termijn 2035	Scope 1-reductie.	54,5% reductie t.o.v. 2025: maximaal 827,26 tCO_2e.	Brandstofregistratie, materieelplanning, HVO/elektrisch.
Middellange termijn 2035	Scope 2-reductie market-based.	Minimaal 69,1% reductie: maximaal 18,30 tCO_2e; 100% aantoonbaar hernieuwbaar blijft de strategische voorkeursroute.	Stroomcontracten, GvO, windmolen, laadstroom.
Middellange termijn 2035	Scope 3 upstream-reductie.	Conditioneel circa 36,7% reductie binnen totaaldoel: maximaal 5.449,95 tCO_2e.	Leveranciersdata, verwerkerdata, inhuurcriteria, materiaaldata.
Middellange termijn 2035	Finale energievraag	10% reductie t.o.v. 2025: maximaal 27.651,48 GJ.	Jaarlijkse energiebalans, voortgangsverslag.
Korte termijn 2026-2029	Finale energievraag.	3% reductie t.o.v. 2025: maximaal 29.802,15 GJ.	Halfjaarlijkse updates en jaarlijkse energiebalans.
Korte termijn 2026-2029	Tussenstap plan van aanpak.	12,5% reductie t.o.v. 2025: maximaal 9.180,96 tCO_2e. Daarnaast minimaal 75.000 liter HVO per jaar zolang technisch nodig, minimaal vijf prioritaire leveranciers benaderen en alle materiële baggerstromen registreren.	Halfjaarlijkse update en jaarlijkse voortgangsrapportage.

7 Ondersteuning

Mensen, competenties, budget, data en gedocumenteerde informatie vormen de randvoorwaarden voor aantoonbare uitvoering.

7.1 Middelen

De jaarlijkse middelenbeoordeling maakt onderscheid tussen structurele capaciteit voor het managementsysteem en investeringsmiddelen voor maatregelen. Uren voor dataverzameling, audit, communicatie en ketendialoog worden afzonderlijk zichtbaar gemaakt van budgetten voor materieel, laadvoorzieningen, energie-infrastructuur, HVO en projectpilots.

Wanneer een maatregel financieel of technisch wordt uitgesteld, wordt vastgelegd welk effect dit heeft op de doelrealisatie en welke alternatieve maatregel het ontstane reductiegat opvangt. Daarmee wordt voorkomen dat maatregelen alleen als voornemen in de planning blijven staan.

De directie stelt de middelen vast en beschikbaar die nodig zijn voor inrichting, implementatie, onderhoud, audit en verbetering van het CO_2-managementsysteem. De middelen worden jaarlijks beoordeeld in de directiebeoordeling en aangepast aan de voortgang, de projectportefeuille, de omvang van de maatregelen, de beschikbaarheid van emissiearm materieel en de kwaliteit van de brondata.

Middel	Invulling	Frequentie / borging
Capaciteit managementsysteem	CO_2-verantwoordelijke, administratie, KAM/VGM, projectleiding, werkvoorbereiding, materieelbeheer en directie.	Jaarplanning en halfjaarlijkse voortgang.
Budget externe audit en SKAO	Certificerende instelling, SKAO-bijdrage, Mijn CO_2-Prestatieladder en eventuele ondersteuning.	Jaarlijks budgetteren.
Budget maatregelen	HVO/transitiebrandstoffen, elektrificatie, laadvoorzieningen, windmolen/trafo, dataverbetering, leveranciersdata en projectregistraties.	Investeringsplanning en projectbudgetten.
Samenwerking en kennis	Deelname aan ketendialoog, leveranciersgesprekken, opdrachtgeveroverleg en kennisopbouw rond emissiearm baggeren.	Plan van aanpak en samenwerkingsverslagen.
Projectmiddelen	Projectplannen, maatregelen, verbruiksdata, tonnages, verwerkingsroutes en overleg met opdrachtgever/partners.	Bij start, jaarlijks en afronding van CO_2-Prestatieladderprojecten.

7.2 Sleutelpersonen en hun competentie

Per sleutelrol wordt vastgesteld welke beslissingen en gegevens de persoon beïnvloedt, welk kennisniveau nodig is en hoe de competentie wordt aangetoond. Naast training tellen ook aantoonbare toepassing, deelname aan projectbesluiten, aangeleverde verbetervoorstellen en terugkoppeling op maatregelen mee.

Minimaal halfjaarlijks wordt actief feedback opgehaald bij sleutelpersonen. De feedback wordt beoordeeld op uitvoerbaarheid, effect en mogelijke bredere toepassing. De reactie van Van der Lee en de gekozen vervolgactie worden in het sleutelpersonenregister vastgelegd.

Sleutelpersonen zijn functionarissen die door hun rol significante invloed hebben op het CO_2- en energiebeleid, energieverbruik, duurzame energie, materieelinzet, projectuitvoering, inkoop of ketenemissies. Van der Lee identificeert minimaal de onderstaande sleutelrollen; per CO_2-Prestatieladderproject wordt daarnaast minimaal één projectgebonden sleutelpersoon aangewezen.

Sleutelrol	Invloed op CO_2/energie	Vereiste competentie / bewustzijn	Bewijs
Directie	Beleid, doelstellingen, middelen, strategie, samenwerking en autorisatie.	Verantwoordelijk voelen; besluitvorming op basis van footprint, risico's en voortgang.	Directiebesluiten, directiebeoordeling, deelname dialoog.
CO_2-verantwoordelijke	Dataverzameling, footprint, rapportage, monitoring, publicatie, CAPA en voortgang.	Verantwoordelijk voelen; kennis CO_2-Prestatieladder 4.0, emissiefactoren en datakwaliteit.	Rolbeschrijving, training, werkbestanden.
KAM/VGM	Wettelijke verplichtingen, audits, procedures, afwijkingen, documentbeheer en projectborging.	Betrokken/verantwoordelijk; kennis managementsystemen, audit en compliance.	Auditverslagen, compliance-register, actielijst.

Sleutelrol	Invloed op CO_2/energie	Vereiste competentie / bewustzijn	Bewijs
Projectleiders / werkvoorbereiders	Projectmaatregelen, techniekkeuze, logistiek, depot/verwerking, inhuur en projectdata.	Betrokken voelen; CO_2-kansen herkennen en vastleggen.	Projectplan, overlegverslagen, projectregistraties.
Inkoop / materieelbeheer	Leveranciersdata, materiaalkeuzes, materieelstrategie, brandstoffen, HVO en elektrisch materieel.	Betrokken/verantwoordelijk; CO_2-criteria toepassen in inkoop en vervanging.	Inkoopafspraken, leveranciersdialogen, materieelplan.
Administratie / finance	Brondata, facturen, tankpassen, crediteuren, debiteuren, omzet en controle op volledigheid.	Ondersteunen; juiste bronregistratie en herleidbaarheid.	Facturen, exportbestanden, controlelijsten.
Machinisten, chauffeurs en uitvoerders	Zuinig gebruik, stationair draaien, registratie, uitvoerbaarheid maatregelen.	Begrijpen en betrokken voelen; praktische verbeteringen signaleren.	Toolboxen, werkoverleggen, registraties.

Namen, vervanging, opleidingsbewijzen en evaluatie van competentie worden beheerd in het sleutelpersonenregister. Dit register is onderdeel van de gedocumenteerde informatie en wordt jaarlijks geactualiseerd.

7.3 Gedocumenteerde informatie op organisatie- en projectniveau

Documentbeheer omvat identificatie, beoordeling, autorisatie, versiebeheer, toegang, bewaartermijn, wijzigingshistorie en archivering. Alleen geautoriseerde versies worden gepubliceerd of aan de certificerende instelling verstrekt. Werkbestanden en brondata blijven beschikbaar zodat iedere gerapporteerde waarde kan worden teruggeleid tot de oorspronkelijke registratie.

Het Aanvullend norm- en bewijsdossier fungeert als centrale index voor bewijs dat niet overtuigend in verhalende documenten kan worden opgenomen, zoals ondertekeningen, exports, screenshots, partnerbevestigingen, portaalbewijzen en auditrapporten.

Gedocumenteerde informatie wordt centraal beheerd op SharePoint en in de reguliere KAM-/projectdossierstructuur. Voor elk document wordt minimaal vastgelegd: documentnaam, eigenaar, versie/datum, bronbasis, status, publicatieplicht, bewaarlocatie en relatie met de normparagraaf. Gepubliceerde stukken worden pas vrijgegeven na directieautorisatie en controle dat cijfers aansluiten op het geharmoniseerde 2025-basisjaar.

Voor CO_2-Prestatieladderprojecten wordt projectspecifieke informatie apart beheerd en voorafgaand aan de audit beschikbaar gesteld via Mijn CO_2-Prestatieladder wanneer de norm dat vereist. De projectinformatie omvat ten minste algemene projectgegevens, project-energiebalans, projectemissies, projectmaatregelen, projectcommunicatie, voortgang en eindevaluatie.

7.3.1 Verplicht te documenteren en te publiceren informatie

Onderdeel	Documentatie	Publicatie / deling	Plaats in dit dossier
§4.1 boundary	AC-analyse, methode en consolidatiebenadering.	Gekozen methoden publiceren op CO_2-Prestatieladderorganisatiepagina.	Hoofdstuk 4.1
§7.2 sleutelpersonen	Sleutelpersonenregister en competentiebewijs.	Niet publiek vereist.	Hoofdstuk 7.2
§9.1.2 datakwaliteit	Datakwaliteitsmanagementplan.	Niet publiek vereist.	Hoofdstuk 9.1.2
3.A.1 energiebalans	Energiebalans en energiebeoordeling.	Finale energieverbruik publiceren zodra kwantitatief vastgesteld in bronbestand.	Invalshoek A
3.A.2 footprint	Scope 1, scope 2 dual, scope 3 upstream, downstreamstatus en OBE.	Voetafdrukken publiceren voor scope 1, scope 2 en scope 3; downstream 0/n.b. niet als geen impact presenteren.	Invalshoek A
3.A.4/3.A.5	I&I-analyse, belangrijkste activiteit en waardeketenanalyse.	Rangorde, belangrijkste activiteit en samenvatting waardeketenanalyse publiceren.	Invalshoek A
3.B.1/3.B.2/3.B.3	Klimaattransitieplan, plan van aanpak, maatregellijst en voortgangsverslag.	Klimaattransitieplan, plan van aanpak en voortgang publiceren.	Invalshoek B
3.C.3	Communicatieplan.	Eigen website en communicatiekalender; projectinformatie delen bij projecten.	Invalshoek C
3.D.1-3.D.5	Kennis-/samenwerkingsbehoefte, inventarisatie, afspraken, dialoogverslagen.	Samenwerking en voortgang publiceren waar vereist.	Invalshoek D

Onderdeel	Documentatie	Publicatie / deling	Plaats in dit dossier
§9.2/9.3/10.2	Interne audit, directiebeoordeling, corrigerende maatregelen.	Niet publiek vereist, wel auditbewijs.	Hoofdstuk 9 en 10

8 Uitvoering

Operationele beheersing vindt plaats in tender, projectstart, werkvoorbereiding, inkoop, materieelinzet, transport, verwerking en projectevaluatie.

Operationele beheersing begint voordat het werk start. Tijdens tender en werkvoorbereiding worden de CO_2-bepalende keuzes zichtbaar gemaakt en bij materiële afwijkingen opnieuw beoordeeld. Daarbij gaat het onder meer om techniek, planning, materieel, brandstof, laadmogelijkheden, route, belading, depot of verwerker, materiaalkeuze en inhuurvoorwaarden.

Tijdens de uitvoering worden afwijkingen niet alleen administratief geregistreerd. Projectleiding beoordeelt het effect op energie, emissies, doelstellingen en contractvoorwaarden en legt een besluit vast. Bij afronding worden de gerealiseerde gegevens en leerpunten teruggebracht in de organisatiebrede PDCA-cyclus.

De uitvoering van het energie- en CO_2-managementsysteem vindt plaats in de reguliere processen van de organisatie. De eisen uit Deel 2 worden niet als los documentbeheer behandeld, maar worden vertaald naar tender, projectstart, werkvoorbereiding, inkoop, materieelinzet, uitvoering, monitoring, communicatie en samenwerking. Voor Van der Lee ligt de praktische nadruk bij Baggerwerken, oever-/beschoeiing-/kadewerken, transport en inzet van eigen en ingehuurd materieel.

Procesfase	CO_2-uitvoering	Registratie
Tender / contract	CO_2-eisen, gunningsvoordeel, projectstatus, emissieloos materieel en opdrachtgeverseisen vaststellen.	Tenderdossier, contractbeoordeling, projectstartformulier.
Projectstart	Project-key person aanwijzen; projectenergiebalans, maatregelen, baggertechniek, transportroute en verwerkingsroute bepalen.	Projectplan CO_2-Prestatieladderproject.
Werkvoorbereiding	Materieelkeuze, depot/verwerker, transportafstand, HVO/elektrisch, laadvoorzieningen, materiaalkeuze en scope 3-kansen beoordelen.	Werkvoorbereidingsdossier, inkoopoverzicht.
Inkoop / onderaanneming	CO_2-criteria, emissieklasse, brandstofregistratie, leveranciersdata, EPD/MKI en contractuele afspraken meenemen.	Inkoopdossier, leveranciersregistratie.
Uitvoering	Draaiuren, liters, kWh, tonnages baggerspecie, projectmaatregelen, afwijkingen en verbetervoorstellen monitoren.	Projectregistraties, facturen, bonnen, overlegverslagen.
Afronding / evaluatie	Maatregelen en data evalueren; projectemissies en leerpunten vastleggen.	Evaluatie-/voortgangsverslag project.

9 Evaluatie van de prestaties

Monitoring, datakwaliteit, interne audit, directiebeoordeling en externe toetsing maken prestaties en afwijkingen zichtbaar.

9.1 Monitoren, meten, analyseren en evalueren van energie- en CO_2-prestaties en het energie- en CO_2-managementsysteem

Het monitoringsplan benoemt voor iedere indicator de definitie, eenheid, bron, eigenaar, frequentie, controle, analyse en gewenste reactie bij afwijking. Naast tCO_2e en GJ worden onder meer liters per brandstofsoort, kWh, draaiuren, tonnages, ton-kilometers, projectvolume, leveranciersdekking en maatregelstatus gevolgd.

Halfjaarlijkse monitoring is het minimale bestuurlijke ritme. Voor materiële project- of brandstofstromen wordt waar mogelijk vaker gecontroleerd, zodat een trendafwijking nog binnen het rapportagejaar kan worden gecorrigeerd.

Voor Van der Lee wordt het monitoren en meten van het energie- en CO_2-managementsysteem ingericht als een vaste jaarlijkse cyclus binnen het geïntegreerde CO_2-managementsysteem. Deze cyclus sluit aan op de plan-do-check-act-werkwijze, de halfjaarlijkse CO_2-updates, de interne audit en de jaarlijkse directiebeoordeling. Daarmee krijgt monitoring een structureel en bestuurlijk karakter en wordt geborgd dat prestaties niet alleen worden geregistreerd, maar ook tijdig worden beoordeeld en bijgestuurd.

Voor voldoende inzicht wordt vastgelegd wat moet worden gemonitord en gemeten, met welke methode dat gebeurt, op welke momenten dit plaatsvindt en wanneer de resultaten moeten worden geanalyseerd en geëvalueerd. Voor Van der Lee betreft dit in ieder geval de energie- en emissiestromen uit de footprint, de voortgang van reductiedoelstellingen, status van maatregelen, actualiteit van de boundary, kwaliteit en volledigheid van brongegevens, projectgegevens, scope 3-data, downstreamstatus, OBE-status en algemene ontwikkelingen die van invloed zijn op energie- en CO_2-prestaties.

Periode	Wat wordt gemonitord en gemeten	Methode / bron	Analyse en evaluatie	Reactie / output
Doorlopend	Verbruiksgegevens, emissiegegevens, status maatregelen, datakwaliteit en projectafwijkingen.	Facturen, tankpassen, meterdata, projectregistraties, afvalbonnen, verwerkingsdata, SharePoint.	Plausibiliteitscontrole op volledigheid, herleidbaarheid en opvallende afwijkingen.	Onvolledige data corrigeren; afwijkingen registreren en escaleren.
December - januari	Meetopzet, KPI's, boundary, actieplan en communicatiekalender voor nieuw jaar.	Evaluatie trends, voortgang maatregelen en kwaliteitsmanagementplan.	Beoordelen of monitoringsopzet volledig en actueel is.	Vastgesteld jaarplan voor monitoring en meting.
Februari - maart	Volledige jaarfootprint over voorgaand jaar voor scope 1, scope 2, scope 3 en OBE-status.	Jaarset brongegevens en actuele conversiefactoren.	Vergelijking met basisjaar, voorgaand jaar en doelstellingen.	Jaarrapportage en besluit over corrigerende maatregelen.
April - juni	Voortgang maatregelen en eerdere CAPA-acties.	Actielijsten, projectopvolging, bewijslast uit uitvoering.	Beoordelen of maatregelen tijdig worden uitgevoerd.	Bijsturing van actiehouders, planning of maatregelinhoud.
Augustus - september	Prestaties eerste halfjaar en prognose voor jaarultimo.	Halfjaarlijkse footprintupdate en voortgangsrapportage.	Beoordelen of doelstellingen haalbaar blijven.	Managementoverleg en verscherping maatregelen.
Oktober - november	Werking managementsysteem, data, naleving werkwijze.	Interne audit, steekproef op facturen en registraties.	Beoordelen normconformiteit en betrouwbaarheid.	Auditbevindingen en corrigerende maatregelen.
December	Totaalbeoordeling systeem en jaarresultaten.	Directiebeoordeling op basis van footprint, audits en acties.	Beoordelen geschiktheid, toereikendheid en doeltreffendheid.	Vaststelling verbeteringen, doelen en nieuw plan van aanpak.

9.1.1 Algemeen

Het monitoren, meten, analyseren en evalueren richt zich op twee niveaus. Op organisatieniveau wordt de footprint vastgesteld en worden doelen, maatregelen, communicatie, samenwerking en CAPA beoordeeld. Op projectniveau worden energie- en emissiegegevens verzameld wanneer een project kwalificeert als CO_2-Prestatieladderproject of wanneer de opdrachtgever projectmatige CO_2-informatie vraagt. Projectgegevens worden gebruikt voor de organisatiebrede analyse, maar blijven herleidbaar tot projectdossier, factuur, bon of registratie.

9.1.2 Datakwaliteitsmanagementplan

Het datakwaliteitsmanagementplan beschrijft zowel generieke controles als bron-specifieke controles. Generieke controles richten zich op volledigheid, periode, boundary, eenheden, factoren, dubbeltelling en aansluiting tussen bestanden. Specifieke controles

richten zich bijvoorbeeld op facturen en tankpassen, meterstanden en GvO's, HVO-certificaten, crediteurenclassificatie, tonnages en verwerkingsbonnen.

Voor iedere relevante dataset wordt de kwaliteit beoordeeld op volledigheid, juistheid, consistentie, tijdigheid, transparantie en herleidbaarheid. Verbeterpunten krijgen een eigenaar en termijn en worden in de volgende meetcyclus op effectiviteit gecontroleerd.

Voor Aannemingsbedrijf Van der Lee B.V. maakt het datakwaliteitsmanagementplan integraal onderdeel uit van het energie- en CO_2-managementsysteem. Het plan sluit aan op de PDCA-cyclus, de halfjaarlijkse CO_2-updates, de interne audit, het managementoverleg en de jaarlijkse directiebeoordeling. Daarmee wordt datakwaliteit niet als losse administratieve activiteit behandeld, maar als structureel onderdeel van de beheersing van energieprestaties, emissie-inventarisaties, reductiedoelstellingen en waardeketenanalyse.

Het datakwaliteitsmanagementplan is van toepassing op alle energie- en emissiedata die noodzakelijk zijn om te sturen op het effect van reductiemaatregelen en die betrekking hebben op materieel energiegebruik of materiële en relevante emissies. De materiële dataset volgt uit de footprint 2025 en uit het crediteurenbestand 2025: scope 1 1.819,97 tCO_2e, scope 2 market-based 59,22 tCO_2e, scope 2 location-based 31,94 tCO_2e en upstream scope 3 8.613,33 tCO_2e op basis van 464 crediteurregels. De totale scope 1 + scope 2 market-based + upstream scope 3 bedraagt 10.492,52 tCO_2e. Downstream en OBE blijven separaat totdat valide activiteitdata beschikbaar zijn.

Binnen het plan worden zes datakwaliteitscriteria gehanteerd. Data moeten volledig, accuraat, consistent, tijdig, transparant en herleidbaar zijn. Onder significante data-afwijkingen vallen ontbrekende brongegevens voor materiële verbruiken, niet-herleidbare verschillen tussen bronbestand en rapportage, gebruik van verouderde conversiefactoren, onverklaarbare trendbreuken, risico op onvolledige boundary, risico op dubbeltelling in scope 3 en onvoldoende vastgelegde aannames bij downstream of OBE.

Stap	Uitwerking binnen het datakwaliteitsmanagementplan	Verantwoordelijk	Output
1. Vaststellen kwaliteitspersoon/-team	De CO_2-verantwoordelijke is eerste eigenaar van energie- en emissiedata; directie, administratie, KAM en interne auditor vormen het kwaliteitsteam.	CO_2-verantwoordelijke / directie	Vastgestelde rollen en vervangingsregeling.
2. Ontwikkelen plan	Het plan beschrijft datastromen, bronbestanden, factorensets, aannames, controles en verbeteracties voor scope 1, 2, 3, downstream en OBE.	CO_2-verantwoordelijke	Actuele versie datakwaliteitsmanagementplan.
3. Generieke controles	Controle op volledigheid, periode-afbakening, boundary, juiste eenheden, factoren, plausibiliteit en bronbewijzen.	CO_2-verantwoordelijke	Gecontroleerde basisdataset per inventarisatieronde.
4. Specifieke controles	Steekproeven op facturen, tankpassen, meterdata, crediteuren, debiteuren, verwerkingsbonnen, projectregistraties en methodiekbladen.	CO_2-verantwoordelijke / interne auditor	Controlebevindingen en herstelacties.
5. Review rapportage	Beoordeling footprint, trendanalyse, doelbereik, conclusies, maatregelen en publicatie.	CO_2-verantwoordelijke / directie	Halfjaarlijkse update, managementbespreking, auditbevindingen.
6. Feedback en verbetering	Afwijkingen en verbetervoorstellen vertalen naar corrigerende en preventieve maatregelen.	Directie / actiehouders	Verbeteracties en aangescherpte werkwijzen.
7. Archivering	Bronbestanden, datasheets, factorensets, aannameregisters, rapportages en auditstukken centraal versiebeheerd opslaan.	CO_2-verantwoordelijke	Volledig en auditbestendig archief.

Voor scope 3 en OBE krijgt datakwaliteit extra aandacht. Voor iedere scope 3-categorie en iedere OBE-berekening worden ten minste beheerd: gebruikte bronbestanden, datum van extractie, factorenset, gekozen methode, aannames, extrapolaties, systeemgrenzen, controleur en datum van review.

9.1.3 Het gebruik van CO_2-emissiefactoren

Van der Lee archiveert per rapportagejaar de gebruikte factorenset, publicatiedatum, bron, eenheid, toepassingsgebied en eventuele conversies. Bij scope 2 worden market-based en location-based waarden afzonderlijk berekend en gerapporteerd. Leveranciersspecifieke factoren worden alleen gebruikt wanneer de systeemgrens, periode en verificatie voldoende duidelijk zijn.

Bij wijziging van factoren wordt beoordeeld of het basisjaar moet worden herberekend of dat alleen de actuele verslagperiode verandert. Het besluit en het effect worden vastgelegd in het herberekeningslog.

Voor het opstellen en actualiseren van de CO_2-emissie-inventaris wordt gebruikgemaakt van CO_2-emissiefactoren die aansluiten op de eisen van de CO_2-Prestatieladder versie 4.0. Voor Nederland worden de emissiefactoren van de aangewezen nationale lijst toegepast. Voor energiestromen, brandstoffen, elektriciteit, vervoer, materialen en andere emissiebronnen wordt per rapportage vastgelegd welke factorenset is gebruikt, uit welke bron deze afkomstig is, op welke datum deze is geraadpleegd en op welke emissiestromen de factoren zijn toegepast.

Afwijking van de standaardfactoren is uitsluitend toegestaan wanneer dit leidt tot een aantoonbaar accurater resultaat of wanneer voor een specifieke brandstof, energiedrager, materiaalsoort of emissiebron geen geschikte factor beschikbaar is. In dat geval wordt de alternatieve factor expliciet onderbouwd met bron, systeemgrens, rekenmethode en reden van keuze. Voor materialen en materiaalgebonden ketenemissies worden bij voorkeur LCA-, EPD-, MRPI- of MKI-gegevens gebruikt wanneer deze beschikbaar zijn en passen bij de context van Van der Lee.

Voor scope 2 wordt duaal gerapporteerd: market-based en location-based. Groene stroom, eigen windopwek of andere hernieuwbare claim wordt alleen market-based verwerkt wanneer contract, GvO, stroometiket of ander herkomstbewijs beschikbaar en gearchiveerd is. Waar bewijs ontbreekt, wordt een conservatieve fallback gebruikt.

9.1.4 Basisjaar en herberekening

Het basisjaar 2025 blijft leidend zolang het representatief en vergelijkbaar is. Een herberekening wordt uitgevoerd bij materiële wijzigingen in boundary, consolidatie, methodiek, factorenset, brondata of activiteitenstructuur. De reden, oude en nieuwe waarde, kwantitatieve impact en directieautorisatie worden vastgelegd. Harmonisatiebesluiten worden jaarlijks gecontroleerd.

Binnen het energie- en CO_2-managementsysteem is 2025 vastgesteld als basisjaar voor alle onderdelen van de energie- en emissierapportage. Dit betekent dat 2025 als gemeenschappelijk referentiejaar wordt gehanteerd voor energieverbruik, scope 1-emissies, scope 2-emissies, scope 3-emissies, activiteitenanalyse, impact- en invloedanalyse, doelen en maatregelen. Met deze keuze wordt een eenduidig en bestuurlijk helder uitgangspunt vastgelegd voor vergelijking van toekomstige prestaties met de uitgangssituatie.

De keuze voor 2025 is inhoudelijk verdedigbaar omdat voor dat jaar de actuele scope-3-analyse, het crediteurenbestand 2025, de debiteurenanalyse, de activiteitenindeling, CO_2-footprint en geharmoniseerde 4.0-set beschikbaar zijn. Het basisjaar voorkomt dat oude referenties aan 2012, 2020 of conflicterende 2024-cijfers blijven doorwerken in de 4.0-set. Historische cijfers blijven als context beschikbaar, maar sturen de nieuwe doelen, impactanalyse en voortgang niet meer aan.

Herberekening vindt plaats bij materiële wijziging in boundary, methode, emissiefactoren, brondata, activiteitenstructuur, projectmix, eigendom van materieel of omvang van scope 3-categorieën. Elke herberekening wordt vastgelegd met datum, oorzaak, effect op cijfers, besluit en autorisatie. De directie stelt herberekeningen formeel vast in de directiebeoordeling of in een afzonderlijk besluit.

9.2 Interne audit

De interne audit omvat zowel Deel 1, hoofdstukken 4 tot en met 10, als alle criteria van de vier invalshoeken. De auditor is voldoende onafhankelijk van de beoordeelde activiteiten en toetst niet alleen documentaanwezigheid, maar ook de werking in project-, inkoop-, administratie- en managementprocessen.

De auditsteekproef bevat brondata, projectdossiers, publicaties, bewijs van sleutelpersonen, ketendialogen, samenwerking en CAPA. Bevindingen worden geclassificeerd en voorzien van oorzaak, correctie, structurele maatregel en effectiviteitscontrole.

Van der Lee voert minimaal jaarlijks een interne audit uit op het energie- en CO_2-managementsysteem. De audit beoordeelt of het systeem voldoet aan het certificeringsschema, of de organisatie werkt volgens de eigen afspraken en of de activiteiten aantoonbaar bijdragen aan verbetering van energie- en CO_2-prestaties. De auditor is objectief en onpartijdig en audit niet zijn of haar eigen werk.

Auditonderdeel	Toetsing
Normconformiteit	Alle eisen uit Deel 1 en Deel 2 Trede 3, inclusief documentatie-, publicatie- en projectverplichtingen.
Werking managementsysteem	PDCA, procedures, rollen, documentbeheer, datakwaliteit, communicatie en samenwerking.
Prestatieverbetering	Voortgang op doelen, maatregelen, reductie, energiebesparing, HVO/elektrificatie en scope 3-dataverbetering.
Bewijsvoering	Brondata, facturen, SharePoint, Mijn CO_2-Prestatieladder, websitepublicaties, directieautorisatie en projectdossiers.
Output	Auditbevindingen, corrigerende maatregelen, verbeterkansen en input directiebeoordeling.

9.3 Directiebeoordeling

De directiebeoordeling behandelt minimaal de status van eerdere acties, wijzigingen in context en boundary, wettelijke verplichtingen, energie- en emissieprestaties, doelrealisatie, datakwaliteit, auditbevindingen, communicatie, samenwerking, middelen, risico's, kansen en verbetermogelijkheden.

De output bestaat uit concrete besluiten over beleid, doelen, maatregelen, middelen, wijzigingen in het managementsysteem en noodzakelijke corrigerende acties. Besluiten worden gekoppeld aan een eigenaar en termijn en in de volgende beoordeling op afronding en effectiviteit getoetst.

De directie beoordeelt minimaal jaarlijks de geschiktheid, toereikendheid en doeltreffendheid van het energie- en CO_2-managementsysteem. De directiebeoordeling bevat besluiten over doelstellingen, maatregelen, middelen, communicatie, samenwerking, scope 3-dataverbetering, publicatie, ketendialoog en corrigerende maatregelen. De beoordeling wordt gekoppeld aan de reguliere managementreview waar dat praktisch is, maar de CO_2-eisen worden expliciet en herleidbaar vastgelegd.

Input directiebeoordeling	Output / besluitvorming
Leiderschap, beleid en scope	Bevestigen of wijzigen van beleid, boundary, verantwoordelijkheden en basisjaar.
Status acties vorige beoordelingen/audits	Besluiten over open acties, escalatie, termijnen en effectiviteit.
Interne/externe ontwikkelingen en wettelijke verplichtingen	Aanpassing plan van aanpak, middelen, risicoanalyse of compliance-register.
Footprint, energiebalans en voortgang doelen	Conclusie over haalbaarheid van gepubliceerde doelen en noodzaak tot bijsturing.
Communicatie, samenwerking en ketendialoog	Aanpassing communicatiekalender, samenwerkingsagenda en 3.D.5-opvolging.
Afwijkingen en corrigerende maatregelen	Besluit over effectiviteit en benodigde wijzigingen in systeem of uitvoering.

9.4 Externe audit

Voor de externe audit stelt Van der Lee een traceerbare bewijsset beschikbaar. De normdekkende tekst wordt daarbij steeds gekoppeld aan primaire bewijsstukken. Open acties worden niet als gerealiseerd gepresenteerd en krijgen een expliciete status in het aanvullend bewijsdossier.

Wanneer de certificerende instelling een minder belangrijke afwijking vaststelt, wordt conform het actuele harmonisatiebesluit binnen drie maanden een plan voor corrigerende maatregelen ingediend. De uitvoering en effectiviteitscontrole worden uiterlijk binnen de door de regeling toegestane termijn afgerond.

Van der Lee laat jaarlijks een externe audit uitvoeren door een bevoegde certificerende instelling. Voorafgaand aan de audit worden de vereiste organisatie- en projectdocumenten beschikbaar gemaakt, inclusief bronbestanden, directieautorisaties, portaalbewijzen, websitepublicaties en projectdossiers. De organisatie voert zelf de woordvoering richting de auditor; eventuele externe ondersteuning heeft uitsluitend een passieve ondersteunende rol.

10 Verbetering

Afwijkingen worden geregistreerd, oorzaken onderzocht en corrigerende of preventieve acties aantoonbaar afgerond.

10.1 Continue verbetering

Verbetering kan voortkomen uit trendanalyse, audit, projectervaring, medewerkersfeedback, leveranciersdata, ketendialoog, incidenten of nieuwe technologie. Van der Lee beoordeelt niet alleen of een actie is uitgevoerd, maar ook of deze de gewenste verandering in energie, emissies, datakwaliteit of gedrag heeft gerealiseerd.

Continue verbetering is ingericht volgens de PDCA-cyclus. In de planfase worden doelen, risico's, kansen, maatregelen, rollen en planning vastgesteld. In de do-fase worden maatregelen uitgevoerd in projecten, inkoop, materieelbeheer en bedrijfsvoering. In de check-fase worden prestaties, datakwaliteit, afwijkingen en doelbereik gemonitord. In de act-fase stelt de directie verbeteringen, bijsturing en nieuwe maatregelen vast.

10.2 Afwijkingen en corrigerende maatregelen

Iedere afwijking wordt direct beheerst, waarna de onderliggende oorzaak wordt onderzocht. De structurele maatregel wordt afgestemd op de omvang en het risico van de afwijking. Na uitvoering volgt een expliciete effectiviteitscontrole; pas daarna wordt de CAPA gesloten.

Het CAPA-register in het Aanvullend norm- en bewijsdossier bevat ook de actuele open bewijsacties uit SharePoint. Daarmee is zichtbaar welke punten tekstueel zijn uitgewerkt en welke pas door feitelijke uitvoering, ondertekening of externe bevestiging kunnen worden afgesloten.

Afwijkingen worden geregistreerd, beoordeeld op oorzaak en impact, gecorrigeerd en geëvalueerd op doeltreffendheid. Dit sluit aan op het bestaande KAM-/VGM-systeem, maar voor CO_2 worden ten minste de aard van de afwijking, genomen maatregelen, resultaat en eventuele systeemwijziging expliciet vastgelegd. Afwijkingen kunnen betrekking hebben op normconformiteit, data, maatregelen, publicatie, projecten, downstream, OBE, samenwerking of directieautorisatie.

Afwijkingstype	Reactie	Termijn / borging
Belangrijke afwijking externe audit	Oorzaak bepalen, corrigerende maatregel uitvoeren en bewijs aanleveren.	Binnen door CI gestelde termijn, bij voorkeur binnen 3 maanden.
Minder belangrijke afwijking externe audit	Plan voor corrigerende maatregelen opstellen en implementeren.	Voor volgende audit.
Interne auditbevinding	Registreren, eigenaar aanwijzen, maatregel en effectiviteitscontrole vastleggen.	Volgens CAPA-actielijst.
Datakwaliteitsafwijking	Brondata corrigeren, impact op footprint beoordelen, methode of register verbeteren.	Voor eerstvolgende rapportage.
Afwijking maatregel/voortgang	Bijsturen in planning, budget, eigenaar of maatregelinhoud.	Halfjaarlijks managementoverleg.
Publicatie-/portaalafwijking	Publicatie, link, screenshot of portaalbewijs herstellen en archiveren.	Voor auditafronding.

Invalshoek A - Inzicht

Van der Lee kwantificeert energie, scope 1, scope 2, scope 3, OBE, activiteiten en ketenimpact als basis voor gerichte sturing.

3.A.1 De organisatie heeft kwantitatief inzicht in het eigen energieverbruik

De energiebalans omvat minimaal 90% van het finale energieverbruik en gebruikt controleerbare conversiefactoren naar GJ. De energiebeoordeling identificeert de significante energiegebruikers, hun relevante variabelen, huidige prestaties en concrete verbetermogelijkheden.

Naast energiebesparing beoordeelt Van der Lee de flexibiliteit van het energiesysteem. Eigen windopwek, laadprofielen, trafovermogen, slim laden, tijdelijke opslag en projectgebonden energievoorziening worden in samenhang bekeken om pieken, netcongestie en onnodige verliezen te beperken.

3.A.1-1 Energiebalans en energiebeoordeling

De energiebalans 2025 is opgesteld binnen de vastgestelde boundary en gebaseerd op de CO_2-footprint 2025. Het totale finale energieverbruik bedraagt 30.723,87 GJ. Daaruit volgen de plafonds van 29.802,15 GJ in 2029 (3% reductie) en 27.651,48 GJ in 2035 (10% reductie). De materiële energiestromen zijn brandstoffen voor vrachtwagens, bedrijfsbussen, mobiele kranen, varend en drijvend materieel, verwarming, elektriciteit, laadstroom en projectgebonden inhuur. De grootste energie- en emissiedragers liggen in de projectuitvoering, vooral bij Baggerwerken en oever-, beschoeiing- en kadewerken.

De footprintdetails laten zien dat de brandstofstromen materieel zijn. Binnen scope 1 zijn onder meer tankpasdiesel, tankpas-HVO100, leveringen werf diesel, leveringen werf HVO100, projectdiesel en project-HVO100 zichtbaar. Voor 2025 is daarmee het zwaartepunt helder: beperking van fossiele liters, betere project- en materieellabeling, emissiearme techniekkeuze, HVO-bewijsvoering, elektrificatie waar uitvoerbaar en betere benutting van eigen duurzame elektriciteit.

Energiethema	Materieel / bron	Significantie	Stuurvariabele
Vrachtwagens	Eigen vrachtwagens voor slib, grond, baggerspecie, materiaal en materieeltransport.	Zeer hoog	Liters, ton-km, ritplanning, HVO/elektrisch, beladingsgraad.
Bedrijfsbussen en rijdend materieel	Bedrijfsbussen, mobiele kranen, tractors, machines.	Zeer hoog	Liters, draaiuren, inzetplanning, vervanging, elektrisch materieel.
Varend/drijvend materieel	Schuifboten, zuigers, maaiboten, pontons, amfibische kranen, duwboten.	Hoog	Liters/draaiuren, techniekkeuze, HVO, elektrische alternatieven.
Verwarming	Bedrijfswoning/kantoor en propaan werkplaats waar van toepassing.	Middel	Verbruik, isolatie, vervangingsmoment, duurzame warmte.
Elektriciteit	Vestiging, werkplaats, laden en eigen windopwek.	Strategisch hoog	kWh, GvO, windmolen, trafo, slim laden, opslag.

Brandstof-/energiestroom 2025	Hoeveelheid	Eenheid	CO_2 tCO_2	Bron / toelichting
Tankpassen diesel	30.096,82	liter	97,84	Tankpassen.
Tankpassen HVO100	12.596,27	liter	5,55	Tankpassen; HVO als transitiestroom.
Leveringen werf diesel	416.191,00	liter	1.353,04	Leveranties werf.
Leveringen werf HVO100	239.620,00	liter	105,67	Leveranties werf; HVO-bewijs archiveren.
Projecten diesel	63.998,00	liter	208,06	Projectleveringen.
Projecten HVO100	91.608,00	liter	40,40	Projectleveringen; HVO-bewijs archiveren.
Elektriciteit market-based	119.164,00	kWh	59,22	Grijze stroom market-based, tenzij GvO/contractbewijs beschikbaar is.
Elektriciteit location-based	119.164,00	kWh	31,94	Controlegetal voor dual reporting.

Significante energieverbruiken zijn daarmee projectuitvoering, zwaar materieel, vrachtwagens, bedrijfsbussen, varend/drijvend materieel, verwarming en elektriciteit. Verbeterkansen zijn beperking van draaiuren, logistieke optimalisatie, efficiëntere baggertechniek, lokale verwerking of nuttige toepassing van baggerspecie, inzet van HVO als transitieroute, elektrificatie waar haalbaar en betere benutting van eigen duurzame elektriciteit.

3.A.2 De organisatie heeft kwantitatief inzicht in haar scope 1-, scope 2-, scope 3-emissies en OBE

De emissie-inventaris behandelt scope 1, scope 2 market-based, scope 2 location-based en de relevante scope-3-categorieën afzonderlijk. Niet-CO_2-broeikasgassen en biogene CO_2 worden volgens de toepasselijke methodiek herkenbaar verwerkt. Downstream en OBE worden alleen gekwantificeerd wanneer geldige activiteitdata en een verdedigbare systeemgrens beschikbaar zijn.

Spend-based scope-3-waarden zijn geschikt voor screening en prioritering, maar worden stapsgewijs vervangen door fysieke data en leveranciersspecifieke informatie. Elke methodewissel wordt transparant gemaakt zodat trends niet onterecht als prestatieverbetering worden geïnterpreteerd.

3.A.2-1 Emissie-inventaris scope 1 en 2

De emissie-inventaris 2025 is gebaseerd op de geharmoniseerde 4.0-set, de CO_2-footprint 2025 en het crediteurenbestand 2025. Scope 1 bedraagt 1.819,97 tCO_2e. Scope 2 wordt duaal gerapporteerd: market-based 59,22 tCO_2e en location-based 31,94 tCO_2e. De market-based waarde wordt pas als hernieuwbaar of lager gerapporteerd wanneer contractueel bewijs, GvO, stroometiket of andere herkomstonderbouwing beschikbaar is. Waar bewijs ontbreekt, wordt conservatief gerapporteerd.

Onderdeel	Waarde 2025	Methode / bron	Aandachtspunt
Scope 1	1.819,97 tCO_2e	CO_2-footprint 2025; eigen brandstofverbruik en overige directe emissies.	Niet-CO_2-broeikasgassen en koudemiddelen jaarlijks materialiteitsbeoordelen.
Scope 2 market-based	59,22 tCO_2e	Market-based rapportage; bewijs voor groene stroom/GvO archiveren waar geclaimd.	GvO, stroometiket en leveranciersfactor bewaren.
Scope 2 location-based	31,94 tCO_2e	Location-based rapportage apart behouden voor dual reporting.	Duale rapportage handhaven.
Scope 1 + scope 2 market-based	1.879,19 tCO_2e	Basis voor eigen operationele reductieroute.	Vergelijken met 2035-doelen en voortgang.

3.A.2-2 Emissie-inventaris scope 3

De scope 3-inventaris is geactualiseerd op basis van het crediteurenbestand 2025. De volledige uitgavengebaseerde berekening bevat 8.613,33 tCO_2e. De berekening gebruikt financiële uitgavengegevens en DEFRA/DECC 2011 Annex 13-factoren per finale categorie.

Scope 3 categorie	tCO_2e volledige berekening	% tCO_2e
i. Gekochte goederen en diensten	2.716,73	31,54%
ii. Kapitaalgoederen	144,14	1,67%
iii. Brandstof- en energieactiviteiten	1.119,27	12,99%
iv. Upstreamvervoer en -distributie	1.025,62	11,91%
v. Afval geproduceerd bij activiteiten	2.795,60	32,46%
viii. Upstream geleasete activa	811,96	9,43%
ix t/m xv. Downstreamcategorieën	0,00	0,00%
Totaal upstream scope 3	8.613,33	100,00%

De inventaris is voor de initiële 4.0-dossierfase grotendeels gebaseerd op financiële en projectmatige brondata. Dat is verdedigbaar voor globaal inzicht, maar de datakwaliteit moet stapsgewijs worden verbeterd, vooral voor baggerspecie-afzet, afval/verwerkingsroutes, transport, inhuur van materieel, brandstof- en energiegerelateerde activiteiten, materialen, kapitaalgoederen en downstreamrelaties. De prioriteit ligt bij relaties die in de top-50% of top-80% van inkoop en omzet vallen en die inhoudelijk invloed hebben op Baggerwerken en Oever-, beschoeiing- en kadewerken.

3.A.2-3 Kwalitatieve- en kwantitatieve OBE-analyse

Voor Van der Lee zijn OBE relevant, maar niet alle OBE-typen zijn in 2025 voldoende gekwantificeerd. Directe biogene CO_2-emissies kunnen ontstaan door HVO en andere brandstoffen met een biogene component. Vermeden emissies kunnen relevant zijn door lokale nuttige toepassing van baggerspecie, beperking van transport, hergebruik van materialen of alternatieve uitvoeringstechnieken. CO_2-verwijderingen zijn alleen relevant wanneer een project daadwerkelijk een onderbouwde sink met eigendom, systeemgrens en tijdshorizon oplevert.

OBE-type	Kwantificering 2025	Status	Vervolgactie
Directe biogene CO_2-emissies	Niet gekwantificeerd in bronbestanden.	Relevant door HVO en biogene brandstofcomponenten; liters zijn zichtbaar maar biogene CO_2 is nog niet apart vastgesteld.	HVO-liters, duurzaamheidscertificaat en biogene factor archiveren en separaat berekenen.
Indirecte biogene CO_2-emissies	Niet gekwantificeerd.	Nog onvoldoende leveranciers-/onderaannemersdata.	Uitvragen bij relevante ketenpartners.
CO_2-verwijderingen	0 / niet gekwantificeerd.	Geen onderbouwde sink met eigendom of zeggenschap aangetroffen.	Projecten met sinks separaat vastleggen.
Vermeden emissies	Niet gekwantificeerd.	Potentieel relevant bij nuttige toepassing baggerspecie en transportbeperking.	Referentiesituatie, systeemgrens, tonnage en periode vastleggen.

3.A.3 Inzicht in organisatieactiviteiten en de uitstoot van deze activiteiten

De activiteitenindeling sluit aan op de manier waarop Van der Lee projecten bestuurt en reductiemaatregelen kan toewijzen. Alle crediteurregels en relevante eigen emissies worden aan één van de drie activiteiten gekoppeld; de restcategorie voorkomt dat generieke werf-, kantoor-, onderhouds- of personeelsstromen buiten beeld blijven.

3.A.3-1 Indeling in activiteiten

De indeling bestaat uit Baggerwerken, Oever-, beschoeiing- en kadewerken en Overige bedrijfs- en projectactiviteiten. Deze driedeling is bewust beperkt, monitorbaar en dekkend: alle crediteurregels uit de volledige berekening zijn toegewezen aan één van deze drie activiteiten.

De drie activiteiten sluiten aan op de feitelijke werkzaamheden van Van der Lee en op de publieke beschrijving van diensten: grondwerkzaamheden, oeverconstructies, baggerwerkzaamheden, groenonderhoud, transport en waterbodemsanering. Bij overlap krijgt Baggerwerken voorrang, zodat baggergerelateerde bronregels niet worden onderschat. De activiteit Overige bedrijfs- en projectactiviteiten borgt volledige dekking.

Organisatieactiviteit	Omschrijving activiteiten	Bronindicatoren
Baggerwerken	Baggerafzet en baggerspecieverwerking, transport van bagger, inhuur van kranen, schepen, rijplaten, pompen en ander materieel voor baggerwerk, plus overige direct aan baggeren of baggerspecie gekoppelde inkoopregels.	Opmerkingen met bagger, baggeren, baggerwerk of baggerspecie.
Oever-, beschoeiing- en kadewerken	Werkzaamheden en inkopen voor oeverwerken, beschoeiing, kadewerk, kadeherstel en bijbehorende grondstoffen en materialen zoals klei, zand, stortstenen, hout en kunststof, voor zover de bronregel niet primair als baggerwerk is aangemerkt.	Opmerkingen met beschoei, oever, kade, kadewerk, klei, zand, stortsteen, hout of kunststof, zonder baggerterm.

Organisatieactiviteit	Omschrijving activiteiten	Bronindicatoren
Overige bedrijfs- en projectactiviteiten	Resterende bedrijfs- en projectactiviteiten, inclusief brandstof- en energieactiviteiten zonder activiteitlabel, uitzendbureau/handwerkers, ijzer en staal, kapitaalgoederen, onderhoud machines, voertuigonderhoud en onderdelen, adviesdiensten, IT, verzekeringen, grondverzet/aannemerij en algemene projectondersteuning.	Alle bronregels die niet onder Baggerwerken of Oever-, beschoeiing- en kadewerken vallen.

3.A.3-2 Omvang van de uitstoot per activiteit

De emissies zijn in deze dossierfase gealloceerd op basis van het crediteurenbestand 2025. Scope 3 upstream is opgebouwd uit de volledige crediteurenberekening en bedraagt 8.613,33 tCO_2e. Scope 1 en scope 2 zijn, omdat de footprint nog geen activiteitlabel per brandstoflevering of elektriciteitsstroom bevat, voorlopig verdeeld op basis van het financiële aandeel per activiteit in het crediteurenbestand. Brandstof- en energiegerelateerde spend zoals Lukoil blijft in deze versie onder Overige bedrijfs- en projectactiviteiten zolang geen project-, machine- of activiteitlabel beschikbaar is.

Activiteit	Allocatiesleutel	tCO_2e volledige berekening	Methodiek	Scope 3 upstream totaal
Baggerwerken	38,62%	4.528,18	Volledige crediteurenbasis	4.528,18
Overige bedrijfs- en projectactiviteiten	52,27%	3.145,35	Volledige crediteurenbasis	3.145,35
Oever-, beschoeiing- en kadewerken	9,12%	939,79	Volledige crediteurenbasis	939,79
Totaal	100,00%	8.613,33	Alle positieve crediteurregels	8.613,33

Activiteit	Allocatiesleutel	Scope 1 tCO_2	Scope 2 MB tCO_2	Scope 3 downstream tCO_2e	3e totaal	% 3e	Rang
Baggerwerken	38,62%	702,79	22,87	0,00	5.253,84	50,07%	1
Overige bedrijfs- en projectactiviteiten	52,27%	951,26	30,95	0,00	4.127,56	39,34%	2
Oever-, beschoeiing- en kadewerken	9,12%	165,92	5,40	0,00	1.111,11	10,59%	3
Totaal	100,00%	1.819,97	59,22	0,00	10.492,52	100,00%	

3.A.4 Impact- en invloedanalyse

De rangorde combineert de omvang van de emissie met de feitelijke invloed van Van der Lee. Een grote emissiestroom met beperkte contractuele invloed vraagt een andere aanpak dan een kleinere stroom die rechtstreeks via materieelkeuze, werkvoorbereiding of inkoop kan worden aangepast.

Baggerwerken staat op rang 1 en overschrijdt zelfstandig de 50%-grens. De analyse blijft jaarlijks gevoelig voor wijzigingen in projectmix, leveranciers, verwerkingsroutes en brandstofgebruik; daarom wordt de selectie bij iedere footprintactualisatie opnieuw beoordeeld.

3.A.4-1 I&I-analyse

De impact- en invloedanalyse combineert omvang van emissies, invloed, sectorpositie, relatieve organisatieomvang, risicoprofiel en sectorrichtlijnen. Voor scope 1 en scope 2 is de invloed van Van der Lee groot omdat de organisatie eigen materieel, brandstoffen, elektriciteit, planning en investeringen kan beïnvloeden. Voor scope 3 upstream is de invloed afhankelijk van inkoop, techniekkeuze, verwerker, transportafstand, leverancier, contractvorm en de mate waarin projectvoorwaarden ruimte geven voor alternatieven.

Activiteit	Invloed scope 3 upstream	Onderbouwing	Invloed scope 1 en 2	Onderbouwing

Activiteit	Invloed scope 3 upstream	Onderbouwing	Invloed scope 1 en 2	Onderbouwing
Baggerwerken	groot	Deze activiteit heeft 50,07% van kolom 3e en 38,62% van de financiële crediteurenspend. De bronregels liggen op inkoopkeuzes die direct beïnvloedbaar zijn: baggerspecie-afzet, transport en inhuur van materieel.	groot	Scope 1 en scope 2 zijn conform norm groot. Daarnaast is baggerwerk materieel- en brandstofintensief; echte activiteitdata moet dit in de volgende cyclus verder verfijnen.
Overige bedrijfs- en projectactiviteiten	middelgroot	De activiteit vertegenwoordigt 39,34% van kolom 3e. De financiële omvang is substantieel door brandstof- en energieactiviteiten, uitzendkrachten, kapitaalgoederen, onderhoud en algemene projectondersteuning, maar de activiteit is heterogeen.	groot	Scope 1 en scope 2 zijn conform norm groot; in deze fase gealloceerd op financiële sleutel. Brandstof- en energiegerelateerde spend vraagt activiteitlabeling in de volgende cyclus.
Oever-, beschoeiing- en kadewerken	middelgroot	De activiteit vertegenwoordigt 10,59% van kolom 3e. De organisatie heeft invloed via materiaalkeuze, leverancierskeuze en inzet van inhuur/materieel, maar de omvang is niet dominant.	groot	Scope 1 en scope 2 zijn conform norm groot; in deze fase gealloceerd op financiële sleutel.

Activiteit	3e tCO_2e	% 3e	Invloed 3a	Invloed 3b/3c	Sectoromvang	Eigen omvang	Risico	Richtlijnen	Score	Rang
Baggerwerken	5.253,84	50,07%	groot	groot	middelgroot	groot	groot	klein	26	1
Overige bedrijfs- en projectactiviteiten	4.127,56	39,34%	middelgroot	groot	middelgroot	middelgroot	middelgroot	klein	23	2
Oever-, beschoeiing- en kadewerken	1.111,11	10,59%	middelgroot	groot	middelgroot	klein	middelgroot	klein	22	3

3.A.4-2 Bepaling belangrijkste activiteiten

Volgens criterium 3.A.4-2 zijn de belangrijkste organisatieactiviteiten de activiteiten die het hoogst staan in de rangorde en waarvan de opgetelde uitstoot in kolom 3e de grens van 50% van het totaal van kolom 3e overschrijdt. De toets is uitgevoerd op de rangorde uit de geactualiseerde omvang- en invloedanalyse. Baggerwerken staat op rang 1 en vertegenwoordigt 50,07% van kolom 3e. Daarmee overschrijdt Baggerwerken zelfstandig de 50%-grens. Overige bedrijfs- en projectactiviteiten en Oever-, beschoeiing- en kadewerken zijn niet nodig om de normatieve 50%-grens te halen, maar blijven door hun omvang en inhoudelijke relevantie onderdeel van monitoring, dataverbetering en reductiesturing.

Rang	Activiteit	3e tCO_2e	% 3e	Cumulatief %	Belangrijkste activiteit	Onderbouwing
1	Baggerwerken	5.253,84	50,07%	50,07%	Ja	Rang 1 en overschrijdt zelfstandig 50% van kolom 3e.
2	Overige bedrijfs- en projectactiviteiten	4.127,56	39,34%	89,41%	Nee	Niet nodig voor de 50%-grens; lagere rangorde. Blijft wel in monitoring.
3	Oever-, beschoeiing- en kadewerken	1.111,11	10,59%	100,00%	Nee	Niet nodig voor de 50%-grens; lagere rangorde. Blijft wel in monitoring.

Baggerwerken is de belangrijkste organisatieactiviteit. De activiteit staat op rang 1, heeft een grote invloed, vertegenwoordigt 5.253,84 tCO_2e en komt daarmee uit op 50,07% van kolom 3e. De 50%-grens wordt daarmee overschreden.

3.A.5 Inzicht in waardeketens en strategieën naar nul CO_2-uitstoot in 2050

De waardeketenanalyse doorloopt aantoonbaar vijf stappen: directe upstream- en downstreamrelaties bepalen tot minimaal 80%, de keten mappen, emissies alloceren of berekenen, relevante partners prioriteren en reductiemogelijkheden voor korte, middellange en lange termijn beoordelen, inclusief negatieve neveneffecten.

De analyse wordt jaarlijks geactualiseerd en minimaal driejaarlijks volledig herzien, of eerder wanneer de belangrijkste activiteit, ketenstructuur of datakwaliteit wezenlijk verandert. Strategieën voor Baggerwerken en voor de overige activiteiten zijn gekoppeld aan de route naar nul in 2050.

3.A.5-1 Waardeketenanalyse en directe relaties

Baggerwerken zijn verbonden met opdrachtgevers in waterbeheer, baggerspecieverwerkers, grondbanken, transporteurs, inhuurpartners, leveranciers van materieel, brandstofleveranciers, lokale depots en bevoegd gezag. De grootste emissiebronnen in de waardeketen liggen bij afval/baggerspecie, transport, eigen en ingehuurd materieel, brandstoffen, materiaalstromen en verwerking. De invloed van Van der Lee ligt in techniekkeuze, uitvoeringsplanning, transportafstand, depot- en verwerkingsroute, inkoopcriteria, datavragen aan leveranciers, inzet van HVO of elektrisch materieel en dialoog met opdrachtgever over uitvoeringsvoorwaarden.

Ketenstap	Emissiedrivers	Invloed Van der Lee	Reductierichting
1. Werkvoorbereiding en ontwerp	Techniekkeuze, depotlocatie, transportafstand, planning.	Hoog wanneer vroeg betrokken; middel bij strak voorgeschreven bestek.	Alternatieven op kg CO_2e/m^3 aanbieden; depot/nuttige toepassing dichtbij project zoeken.
2. Baggeren vanaf kant / verspreiden op kant	Kraaninzet en beperkte transportbewegingen.	Hoog.	Voorkeursoptie wanneer bodemkwaliteit en omgeving dit toelaten.
3. Schuifboot + kraan + vrachtwagen	Boot, kraan, vrachtwagen, transport naar verwerker.	Hoog op uitvoering; afhankelijk van opdrachtgever op bestemming.	Ritplanning, HVO/elektrisch transport, lokale verwerker/depot.
4. Cutterzuiger met persleiding/booster	Zuiger, pompenergie, booster, leidinglengte.	Hoog op techniek en planning.	Optimaliseren leidingtracé, elektrische/efficiënte pompen, juiste boosterkeuze.
5. Inhuur materieel en transport	Brandstof derden, milieuklasse, afstand en draaiuren.	Middel tot hoog via inkoopcriteria.	Eisen aan emissieklasse, HVO, elektrisch materieel en datalevering.
6. Afzet/verwerking baggerspecie	Tonnage, transport, verwerkingsroute, depot of nuttige toepassing.	Hoog in dialoog met opdrachtgever/verwerker.	Maximaliseren lokale nuttige toepassing, transport beperken, verwerkingsdata vastleggen.

Scope 3 categorie binnen Baggerwerken (volledige crediteurenbasis)	tCO_2e	% van Baggerwerken scope 3
v. Afval geproduceerd bij activiteiten	2.739,97	60,51%
iv. Upstreamvervoer en -distributie	960,18	21,20%
viii. Upstream geleasete activa	623,19	13,76%
i. Gekochte goederen en diensten	204,85	4,52%

3.A.5-2 Strategieën belangrijkste activiteit

Voor Baggerwerken is de strategie gericht op nul CO_2-uitstoot in 2050 voor scope 1, scope 2 en scope 3. De route bestaat uit emissiearme techniekkeuze, beperking van fossiele liters, inzet van HVO als tijdelijke transitiemaatregel, elektrificatie waar technisch haalbaar, eigen hernieuwbare elektriciteit, transportreductie, lokale nuttige toepassing van baggerspecie, inhuurcriteria, verwerkerdata, projectdata en opdrachtgeverdialoog.

Strategie	Korte termijn 2026-2029	Middellange termijn 2035	Lange termijn / 2050
Emissiearme uitvoering	Per relevant baggerproject techniekalternatieven vastleggen; stationair draaien beperken; brandstofregistratie compleet maken; HVO alleen met bewijs inzetten.	Minimaal 54,5% scope 1-reductie organisatiebreed; elektrisch/hybride materieel opschalen waar uitvoerbaar; projectgebonden laadoplossingen beoordelen.	Fossielvrije uitvoering met emissieloze machines, hernieuwbare elektriciteit en minimale energiebehoefte.
Transport en depot/verwerking	Ritten bundelen, transportafstand beperken, beladingsgraad verhogen en lokale depot-/verwerkingsmogelijkheden onderzoeken.	Transport- en verwerkingsdata standaard vastleggen; elektrische of HVO-transportpartners structureel meenemen.	Nagenoeg emissievrije logistiek en optimale lokale nuttige toepassing.
Inhuur en leveranciers	Top-80% relaties benaderen over data, emissieklasse, HVO/elektrisch en reductiemogelijkheden.	Minimaal 80% van prioritaire inhuur en verwerking onderbouwd met data of leveranciersverklaring.	Ketenpartners sturen zelf op nul CO_2 en leveren projectdata standaard aan.
Baggerspecie en OBE	Tonnage, route, bestemming en nuttige toepassing vastleggen; vermeden emissies niet verrekenen zonder referentie.	Verwerkings- en toepassingsroutes meenemen als besluitcriterium bij projecten.	Circulaire en klimaatneutrale baggerketen met transparante OBE-rapportage.
Opdrachtgeverdialoog	3.D.5-dialoog voeren met waterschap, hoogheemraadschap, gemeente of verwerker over klimaattransitieplan.	CO_2-paragraaf in relevante projecten en aanbestedingen; samen zoeken naar techniek- en routekeuzes.	Opdrachtgevers sturen standaard op klimaatneutrale waterbouw en baggerketens.

Stuurgebied	Brononderbouwing	Relevante maatregelrichting
Baggerspecie-afzet en afval-/verwerkingsstromen	2.739,97 tCO_2e binnen Baggerwerken op basis van volledige crediteurenbasis.	Verbetering van verwerkingsroutes, lagere emissie-intensiteit bij afzet, lokale verwerkingsopties, betere registratie van tonnages, transportafstanden en bestemmingen.
Transport van bagger en projectlocaties	960,18 tCO_2e binnen Baggerwerken op basis van volledige crediteurenbasis.	Meer emissiearme transportkeuzes, route- en beladingsoptimalisatie, modaliteitskeuzes en leveranciersafspraken over brandstoffen, elektrisch transport en datalevering.
Inhuur van materieel, kranen, schepen en rijplaten	623,19 tCO_2e binnen Baggerwerken op basis van volledige crediteurenbasis.	Leveranciersselectie op emissieprestaties, inzet van HVO/elektrisch materieel waar passend, eisen in inhuurcontracten en registratie van draaiuren/brandstof.

3.A.5-3 Strategieën overige activiteiten

Voor oever-, beschoeiing- en kadewerken en overige bedrijfs- en projectactiviteiten wordt eveneens een strategie richting nul CO_2-uitstoot in 2050 vastgelegd. Overige bedrijfs- en projectactiviteiten vertegenwoordigt 4.127,56 tCO_2e en 39,34% van kolom 3e. Oever-, beschoeiing- en kadewerken vertegenwoordigt 1.111,11 tCO_2e en 10,59%. Beide activiteiten blijven relevant voor maatregelen, vooral door brandstof- en energieactiviteiten, uitzend-/projectondersteuning, inhuur, hout, kunststof, zand, grind, stortsteen en andere materiaalstromen.

Overige activiteit	Huidige emissie tCO_2e	Strategische lijn	Korte termijn	Middellange termijn	Lange termijn / 2050
Overige bedrijfs- en projectactiviteiten	4.127,56	Datakwaliteit, brandstof- en energieactiviteiten, inhuur, kapitaalgoederen, onderhoud, werf/kantoor, elektriciteit en projectondersteuning beheersen.	Crediteurregels met activiteitlabels aanvullen; brandstof- en energiestromen koppelen aan projecten/machines; onderhoud, IT, verzekeringen en diensten scherper categoriseren.	Trafohuis en laadstrategie koppelen aan eigen opwek; kapitaalgoederen en inhuur beoordelen op emissieprestatie; spend-based data vervangen door activiteitdata.	Fossielvrije werf en kantoor; ondersteunende diensten leveren aantoonbaar bij aan nul CO_2-uitstoot en volledige datatransparantie.
Oever-, beschoeiing- en kadewerken	1.111,11	Lage-emissie materialen, circulaire oeverconstructies, emissiearm materieel en lokale grond-/materiaalstromen.	EPD/MKI-data vragen voor hout, staal, kunststof, zand, grind, klei en steenachtige materialen; transport en grofvuil beperken.	Leveranciersdata en alternatieven standaard meenemen; deze activiteit richting circa 32,7% reductie in 2035, binnen het organisatiebrede 40%-doel.	Circulaire, onderhoudsarme oeverconstructies met emissieloze montage en transport.

Overige activiteit	Huidige emissie tCO_2e	Strategische lijn	Korte termijn	Middellange termijn	Lange termijn / 2050
Transport als doorsnijdende activiteit	Onderdeel van alle activiteiten	Vrachtwagens, beunbakken, pontons en transportpartners sturen op afstand, belading en brandstof.	Ritten bundelen, beladingsgraad verhogen, HVO/elektrisch waar haalbaar, transportdata vragen.	Emissiearm of emissieloos transport structureel opnemen in projectplanning en inkoop.	Zero-emissie vracht- en werktuigtransport voor beïnvloedbare stromen.

Invalshoek B - Reductie

De inzichten worden vertaald naar een organisatiebreed klimaattransitieplan, een korte-termijnplan en periodieke voortgangsbeoordeling.

3.B.1 Klimaattransitieplan voor alle activiteiten

Het Klimaattransitieplan bevat één absolute lange-termijndoelstelling voor alle activiteiten, één middellange-termijndoelstelling voor 2035 en samenhangende doelen voor energie, hernieuwbare opwek en OBE. De onderbouwing behandelt beleid, sectorambitie, technologische volwassenheid, ketenfeedback, financiële inpassing, risico's en afhankelijkheden.

De strategie beschrijft niet alleen maatregelen die al beschikbaar zijn, maar ook voorbereidende acties voor technologie en investeringen met een langere doorlooptijd. Daarmee blijft de route naar 2050 bestuurbaar wanneer zwaar materieel, varend materieel of netcapaciteit nog niet volledig emissieloos beschikbaar zijn.

Het klimaattransitieplan geldt voor alle organisatieactiviteiten en gebruikt 2025 als basisjaar. Uiterlijk in 2050 is de uitstoot van scope 1, scope 2 en scope 3 nul. De hoofddoelstelling is 12,5% absolute reductie in 2029: van 10.492,52 naar maximaal 9.180,96 tCO_2e. De middellange-termijndoelstelling is 40% reductie in 2035: maximaal 6.295,51 tCO_2e. Voor finale energie gelden maximaal 29.802,15 GJ in 2029 en 27.651,48 GJ in 2035.

De strategie bestaat uit het structureel afbouwen van fossiele brandstoffen, elektrificatie waar technische inzetbaarheid, projectomstandigheden en laadinfrastructuur dat toelaten, benutting van windmolen en trafohuis voor eigen stroom en laden, CO_2-gestuurde baggertechniek, beperking van transportafstand, nuttige toepassing van baggerspecie, leverancierssturing, verwerkerdata, materiaaldata en ketendialoog. HVO is een transitieroute en geen eindoplossing.

Doelstelling 2035	Basis 2025	Doel 2035	Toelichting
Totaal scope 1+2 market-based+3 upstream	10.492,52 tCO_2e	6.295,51 tCO_2e	40% reductie.
Scope 1	1.819,97 tCO_2e	827,26 tCO_2e	54,5% reductie door elektrificatie, HVO-transitie, minder draaiuren en logistiek.
Scope 2 market-based	59,22 tCO_2e	18,30 tCO_2e	Minimaal 69,1% reductie door wind, GvO, contractbewijs en laadstrategie; 100% hernieuwbaar blijft de voorkeursroute.
Scope 3 upstream	8.613,33 tCO_2e	5.449,95 tCO_2e	Conditioneel circa 36,7% reductie; afhankelijk van leveranciers-, verwerker- en projectdata.
Downstream en OBE	0,00 / niet gekwantificeerd in actuele bronset	Niet als nul presenteren zonder toelichting	Kwantificeren zodra valide activiteitdata beschikbaar is; OBE apart rapporteren.

3.B.2 Plan van aanpak voor korte termijn

Het korte-termijnplan vertaalt de doelen voor 2026-2029 naar uitvoerbare acties met eigenaar, planning, middelen, indicator en bewijs. De volgorde volgt de Trias Energetica: eerst de energievraag en transportbehoefte verminderen, daarna hernieuwbare energie en elektrificatie inzetten en de resterende verbrandingsvraag zo efficiënt en aantoonbaar duurzaam mogelijk invullen.

Voor 2026-2029 vertaalt Van der Lee het klimaattransitieplan naar concrete maatregelen. Daarmee worden het CO_2-plafond van 9.180,96 tCO_2e en energieplafond van 29.802,15 Gj in 2029 bewaakt. De Trias Energetica is het vertrekpunt: eerst de energievraag beperken, daarna duurzame energie inzetten en de resterende fossiele energie zo efficiënt mogelijk gebruiken. De korte termijn richt zich op datakwaliteit, bewijsvoering, HVO-transitie, elektrificatie, projectregistratie, baggertechniek, leveranciersdialoog en publicatie.

Maatregel 2026-2029	Bijdrage / doelrichting	Verantwoordelijk	Planning
Vervangen/verduurzamen vrachtwagens en bedrijfsbussen	Minder scope 1-emissies door investeringsmomenten te koppelen aan elektrisch, hybride of lager-emissiematerieel.	Directie / materieelbeheer	Jaarlijks via investeringsplan.
Elektrisch materieel inkopen of inhuren bij vervanging	Scope 1 en scope 3-reductie bij bagger- en oeverprojecten.	Materieelbeheer / projectleiding	Doorlopend.

Maatregel 2026-2029	Bijdrage / doelrichting	Verantwoordelijk	Planning
HVO inzetten voor resterende verbrandingsvraag	Transitiereductie zolang emissieloos technisch niet haalbaar is; OBE separaat rapporteren.	Projectleiding / inkoop	2026-2035 transitiefase.
HVO-bewijsvoering compleet maken	Alle HVO-liters koppelen aan factuur, leverancier, duurzaamheidsverklaring en project/werf waar mogelijk.	CO_2-verantwoordelijke / administratie	Voor eerstvolgende auditronde.
Windmolen en trafohuis koppelen aan eigen verbruik en laden	Scope 2-reductie en ondersteuning elektrificatie.	Directie / administratie	Plan 2026, realisatie volgens vergunning/techniek.
Baggerprojecten beoordelen op laagste CO_2e per m3	Techniekkeuze, transportafstand, depot en verwerking meenemen in werkvoorbereiding.	Werkvoorbereiding / projectleiding	Vanaf start nieuwe projecten.
Lokale nuttige toepassing baggerspecie maximaliseren	Scope 3 en OBE-potentieel door minder transport en verwerking.	Projectleiding	Per project.
Datakwaliteit scope 3 verbeteren	Van globale financiële data naar activiteit- en leveranciersdata.	CO_2-verantwoordelijke / administratie	Halfjaarlijks.
3.D.5-ketendialoog uitvoeren	Feedback op klimaattransitieplan en afspraken over data/maatregelen.	Directie / CO_2-verantwoordelijke	Halfjaarlijks.

3.B.3 Voortgang en realisatie

De voortgang wordt jaarlijks vastgelegd in een voortgangsverslag en bij voorkeur halfjaarlijks gecombineerd met de communicatiecyclus. Omdat 2025 als basisjaar fungeert, is dit dossier de nulmeting voor versie 4.0 op basis van de volledige crediteurenberekening. Vanaf de eerstvolgende voortgangsronde wordt onderbouwd of Van der Lee op een realistisch pad ligt richting de korte-, middellange- en langetermijndoelen. Het verslag bevat geen nieuwe doelstellingen zonder directiebesluit; het vergelijkt realisatie met de vastgestelde doelen en maatregelen.

Veld	In te vullen per verslagperiode
Rapportageperiode	H1/Jaar, datumbereik en versie.
Scope 1, scope 2 market-based, scope 2 location-based, scope 3 upstream	Actuele tCO_2e, basisjaarvergelijking en datakwaliteitsbeoordeling.
Downstream en OBE	Status 0/n.b. of gekwantificeerde waarden met brondata; niet als geen impact presenteren zonder toelichting.
Maatregelstatus	Niet gestart / gepland / in uitvoering / afgerond / vertraagd; oorzaak en corrigerende actie.
Afwijkingen	Effect op doelrealisatie, eigenaar en CAPA-verwijzing.
Projecten	CO_2-Prestatieladderprojecten en projectrelevante resultaten.
Communicatie en samenwerking	Publicaties, ketendialogen, feedback en samenwerkingsresultaten.
Directiebesluiten nodig	Besluiten over bijsturing, budget, doelen of scope.

Invalshoek C - Communicatie

Interne en externe communicatie ondersteunt eigenaarschap, transparantie, projectsturing en aantoonbare betrokkenheid.

3.C.1 Sleutelpersonen op de hoogte

Sleutelpersonen worden geïnformeerd over hun rol, invloed en verantwoordelijkheden in het energie- en CO_2-beleid. Per sleutelrol wordt bepaald welk bewustzijnsniveau nodig is: begrip hebben, ondersteunen, betrokken voelen of verantwoordelijk voelen. De informatie wordt vastgelegd via rolbeschrijvingen, instructie, overleg, toolboxen, projectstart en voortgangsbesprekingen.

3.C.2 Actieve bijdrage sleutelpersonen

Van der Lee faciliteert dat sleutelpersonen verbeteringen aandragen en CO_2-bewust handelen. Het CO_2- en energiebeleid wordt geagendeerd in managementoverleg, projectstart, werkoverleg en gesprekken tussen sleutelpersonen en leidinggevenden. Suggesties en verbeterpunten worden geregistreerd in de actielijst of het afwijkingen-/verbeterregister. Praktische feedback van machinisten, chauffeurs en uitvoerders is belangrijk omdat zij direct zicht hebben op draaiuren, transportbewegingen, stationair draaien en uitvoerbaarheid van maatregelen.

Proces	Invulling
Verbetersuggesties	Indienen via overleg, KAM/digitale actielijst of direct bij CO_2-verantwoordelijke.
CO_2-bewust handelen	Projectmaatregelen, materieelplanning, laadgedrag, zuinig werken, HVO/elektrisch, depotkeuze en inkoopcriteria.
Middelen	Tijd, kennis, instructie en budget beschikbaar via §7.1.
Evaluatie	Halfjaarlijkse voortgang en jaarlijkse directiebeoordeling.

3.C.3 Communicatieplan

Het communicatieplan legt per doelgroep de informatiebehoefte, boodschap, doel, kanaal, frequentie, eigenaar en feedbackroute vast. Externe communicatie omvat ten minste de footprint, energie, doelen, maatregelen, voortgang, waardeketen, samenwerking en relevante projectinformatie.

Het communicatieplan is gericht op verantwoording, bewustwording en het creëren van samenwerkingskansen. De communicatie heeft betrekking op het klimaattransitieplan, het plan van aanpak, de doelstellingen, de maatregelen, de footprint, de voortgang, scope 3, OBE-status, directe relaties en samenwerkingsacties. De eigen website is minimaal één van de externe communicatiemiddelen en bevat een duidelijke verwijzing naar de CO_2-Prestatieladderorganisatiepagina en het actuele certificaat zodra beschikbaar.

Doelgroep	Boodschap	Middel	Frequentie
Directie en management	Besluitvorming, voortgang, risico's, middelen en bijsturing.	Managementoverleg/directiebeoordeling	Halfjaarlijks/jaarlijks
Sleutelpersonen en medewerkers	Rol, maatregelen, energiegedrag, projectkansen en resultaten.	Werkoverleg, toolbox, SharePoint	Minimaal halfjaarlijks
Opdrachtgevers en projectpartners	Projectmaatregelen, energieverbruik, emissies, upstream/downstream en kansen.	Projectoverleg, projectplan, Mijn CO_2-Prestatieladder	Start, jaarlijks, afronding
Leveranciers/onderaannemers	CO_2-data, HVO/elektrisch, emissieklasse, materiaalkeuzes en reductiekansen.	Leveranciersdialoog, inkoopoverleg	Jaarlijks / contractmomenten
Publiek en overige belanghebbenden	Beleid, footprint, doelen, plan van aanpak, voortgang en waardeketenanalyse.	Eigen website en CO_2-Prestatieladderpagina	Minimaal jaarlijks

Voor CO_2-Prestatieladderprojecten bevat het communicatieplan intern projectoverleg en extern overleg met opdrachtgever, projectpartners en onderaannemers. In deze overleggen wordt aandacht besteed aan maatregelen, energieverbruik, emissies door energieverbruik, upstream/downstream emissies, OBE-status, voortgang en leerpunten.

3.C.4 Toetsing klimaattransitieplan door onafhankelijke deskundige

Voor kleine organisaties geldt een vrijstelling voor deze eis. Van der Lee is in §4.2 als kleine organisatie aangemerkt. De vrijstelling moet jaarlijks worden bevestigd met FTE- en omzetgegevens en waar beschikbaar balanstotaal. De organisatie kan deze dialoog vrijwillig uitvoeren als versterking van het klimaattransitieplan; indien uitgevoerd worden plaats, tijd, deelnemers, inhoud, punten van zorg, aanbevelingen en opvolging vastgelegd.

Invalshoek D - Samenwerking

> Reductie in de waardeketen vraagt om structurele samenwerking en een vastgelegde dialoog met opdrachtgevers, leveranciers en ketenpartners.

3.D.1 Analyse kennis- en samenwerkingsbehoefte

De behoefteanalyse koppelt kennishiaten en reductieopgaven aan concrete partnergroepen. Voor Van der Lee gaat het vooral om emissiearm baggeren, verwerkingsroutes, nuttige toepassing, elektrische en HVO-inhuur, materiaaldata, transportdata en flexibiliteit van de energievoorziening.

De kennis- en samenwerkingsbehoefte is gekoppeld aan het klimaattransitieplan, het plan van aanpak en de waardeketenanalyse. De prioritaire behoeften liggen bij emissiearm baggeren, nuttige toepassing van baggerspecie, elektrificatie, laadinfrastructuur, netcapaciteit/flexibiliteit, scope 3-leveranciersdata, verwerkingsdata, LCA/EPD/MKI, projectmatige downstreammethodiek, circulaire oeverconstructies en ontwerpkeuzes met lage levenscyclusimpact.

Thema	Kennis-/samenwerkingsbehoefte	Relevante partners
Emissiearm baggeren per techniek	Techniekkeuze bepaalt liters, transport en verwerking.	Waterschappen, gemeenten, materieelleveranciers, inhuurpartners.
Nuttige toepassing baggerspecie	Afval/baggerspecie is grootste scope 3-categorie binnen Baggerwerken; lokale toepassing beperkt transport en verwerking.	Grondbank/verwerker, opdrachtgever, bevoegd gezag.
Elektrisch en HVO-inhuur	Inhuur van kranen/transport is materieel in scope 3.	Koorevaar, MSK, Durabilis, andere inhuurpartners.
Dataverbetering top-80% relaties	4.0 vraagt directe relaties en betere onderbouwing.	Crediteuren/debiteuren top 80%, administratie, leveranciers.
Eigen duurzame energie en laden	Windmolen en trafohuis kunnen scope 2 en scope 1-transitie ondersteunen.	Netbeheerder, installateur, laadpartner, materieelleveranciers.

3.D.2 Inventarisatie mogelijkheden

De inventarisatie vergelijkt bestaande initiatieven en potentiële samenwerkingen op inhoudelijke aansluiting, invloed, looptijd, beschikbare expertise en verwacht reductie-effect. Alleen deelname aan een breed kennisnetwerk is niet voldoende wanneer geen concrete meerjarige samenwerking in de eigen waardeketen aantoonbaar wordt uitgevoerd.

De CO_2-verantwoordelijke, projectleiding en inkoop inventariseren samenwerkingsmogelijkheden en beoordelen de toegevoegde waarde voor de doelen. Bij de inventarisatie worden de directe relaties uit 3.A.5-1 expliciet meegenomen. De nadruk ligt niet op generieke deelname aan een netwerk, maar op concrete samenwerking in de eigen waardeketen met aantoonbare bijdrage aan de reductieroute.

Mogelijke samenwerking	Doel	Toegevoegde waarde
Leveranciersdialoog top-50/top-80	CO_2-data, HVO/elektrisch, emissieklasse, verwerkingsroute en reductiemogelijkheden.	Verbetert scope 3-datakwaliteit en inkoopsturing.
Opdrachtgeversdialoog waterbeheer	Techniekkeuze, depot/verwerking, lokale toepassing, planning en projectmaatregelen.	Vergroot invloed op downstream en uitvoeringsvoorwaarden.
Samenwerking rond emissieloos materieel	Beschikbaarheid, inzetplanning, laadinfrastructuur en subsidie/investering.	Versnelt scope 1- en scope 3-reductie.
Samenwerking rond baggerspecieverwerking	Tonnages, routes, transportafstand en nuttige toepassing.	Verbetert grootste scope 3-categorie binnen Baggerwerken en OBE-inzicht.

3.D.3 Aangaan samenwerking

Van der Lee gaat voor de trede 3-audit minimaal één samenwerking aan die aansluit op de kennis- en samenwerkingsbehoefte. De voorgestelde samenwerking richt zich op emissiearm baggeren en nuttige toepassing van baggerspecie. De samenwerking wordt

geformaliseerd met doel, betrokken partijen, rollen, looptijd, inbreng, beoogd resultaat en jaarlijkse evaluatie. Van der Lee heeft een actieve rol door projectkennis, emissiedata, praktijkervaring, mensen of middelen in te brengen en haalt aantoonbaar kennis op.

Samenwerkingsonderdeel	Conceptinvulling
Naam samenwerking	Emissiearm baggeren en nuttige toepassing baggerspecie.
Doel	Per relevant baggerproject techniekkeuze, transportafstand, depot/verwerking en uitvoerbaarheid beoordelen op CO_2-effect.
Partners	Minimaal één opdrachtgever en één verwerker of inhuurpartner, bijvoorbeeld waterschap/gemeente, Grondbank GMG, Koorevaar of Durabilis.
Afspraken	Data delen over tonnages, routes, liters/draaiuren, HVO/elektrisch, verwerkingsroute en praktische belemmeringen.
Output	Projectnotitie kg CO_2e/m^3 of kwalitatieve vergelijking, verbeteracties en voortgang in voortgangsverslag.
Bewijs	Samenwerkingsovereenkomst, e-mailbevestiging of vastgelegd overlegverslag met actiehouders.

3.D.4 Dragende rol in samenwerking

Voor kleine organisaties geldt een vrijstelling voor de eis om een dragende rol te hebben. Van der Lee is in §4.2 als kleine organisatie aangemerkt. Indien de organisatie vrijwillig een dragende rol neemt, wordt een plan opgesteld met maatregel, activiteiten, planning, benodigde partijen, rollen, materialiteit, communicatie, middelen, managementbetrokkenheid en voortgangsborging. Wanneer Van der Lee in een toekomstig jaar niet meer als kleine organisatie kwalificeert, wordt 3.D.4 opnieuw beoordeeld en zo nodig volledig ingevuld.

3.D.5 Dialoog over klimaattransitieplan met organisatie in de waardeketen

De organisatie consulteert halfjaarlijks een relevante organisatie in of bij de waardeketen over het klimaattransitieplan, de voortgang en samenwerkingsmogelijkheden. Logische dialoogpartners zijn opdrachtgevers en leveranciers of partners.

De dialoog wordt minimaal halfjaarlijks op directieniveau gevoerd met een relevante partij die aantoonbare expertise in de waardeketen heeft. De gesprekspartner bevestigt het verslag. De feedback wordt vertaald naar wijzigingen of bevestigingen in doelen, maatregelen, aannames, risico's en samenwerking.

Veld	Template invulling
Datum en deelnemers	Datum, Van der Lee-deelnemers, partnerorganisatie, partnerdeelnemers.
Partnerrelatie	Opdrachtgever, baggerspecieverwerker, inhuurpartner, transportpartner of materiaalleverancier.
Besproken route naar 2050	Scope 1, scope 2, scope 3, OBE, baggertechniek, transport, verwerking, elektrisch/HVO.
Feedback partner	Haalbaarheid, randvoorwaarden, data, planning, contractmogelijkheden.
Afgesproken acties	Actie, eigenaar, termijn, bewijs.
Terugkoppeling in plan	Welke wijziging of bevestiging in klimaattransitieplan/plan van aanpak volgt.
Bewijs	Verslag plus e-mailbevestiging van partner archiveren.